

MASARYKOVA UNIVERZITA

Středoevropský technologický institut CEITEC

CL - proteomika

Charakterizace proteinů hmotnostní spektrometrií

Bi 7050

PŘÍPRAVA PROTEINOVÉHO VZORKU PRO MS ANALÝZU

Hana Konečná

PROTEOM

- komplexita 10^6 ?
- dynamika
- sekvence
- struktura
- abundance
- lokalizace
- modifikace
- interakce
- biochemická funkce

geny - nositelé instrukce

proteiny - vykonavatelé instrukce

ALTERNATIVY SEPARACE

- 2D gelová elektroforéza

IEF + SDS

- 1D gelová elektroforéza

SDS PAGE

BN PAGE...

- multidimenzionální LC

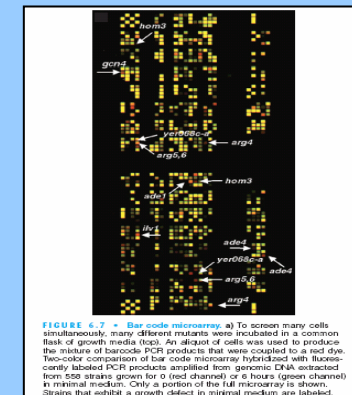
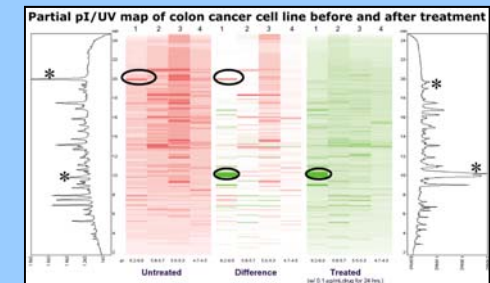
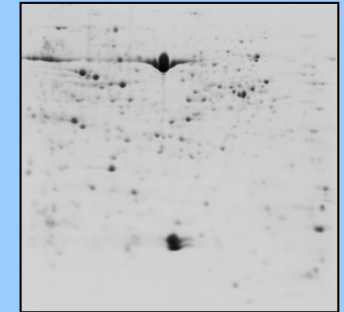
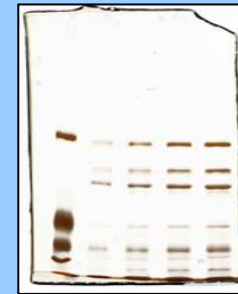
MudPIT

ICAT...

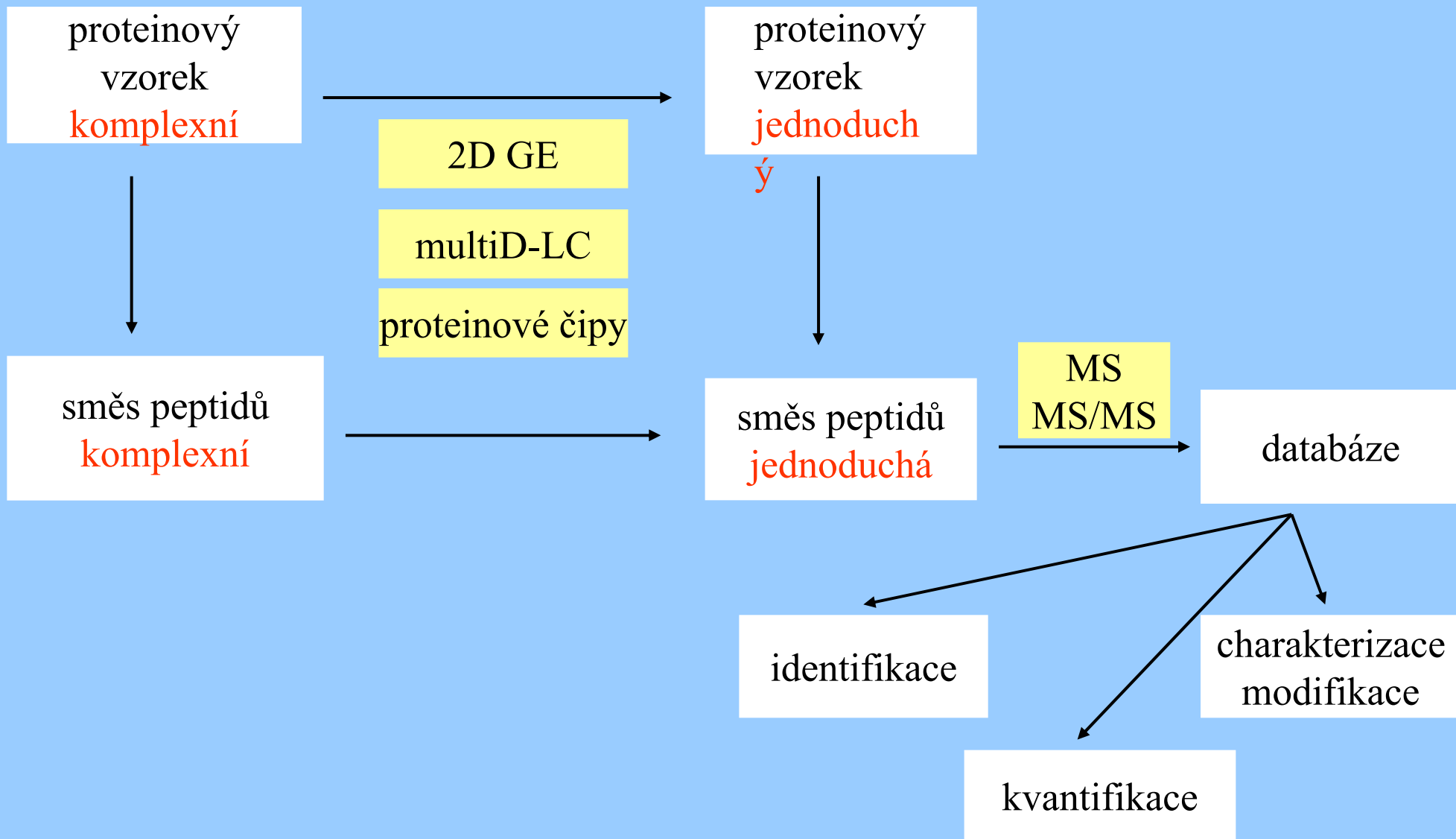
- proteinové čipy

Functional protein arrays (protein-proteinové interakce)

Affinity arrays

FIGURE 6.7 • Bar code microarray. a) To screen many cells simultaneously, many different mutants were incubated in a common flask of growth media (top). An aliquot of cells was used to produce the mixture of barcode PCR products that were coupled to a red dye. Two-color comparison of bar code microarray hybridized with fluorescently labeled PCR products amplified from genomic DNA extracted from 500 strains grown for 0 (red channel) or 6 hours (green channel) in minimal medium. Only a portion of the full microarray is shown. Strains that exhibit a growth defect in minimal medium are labeled.

I. → dvourozměrná gelová elektroforéza 2D GE

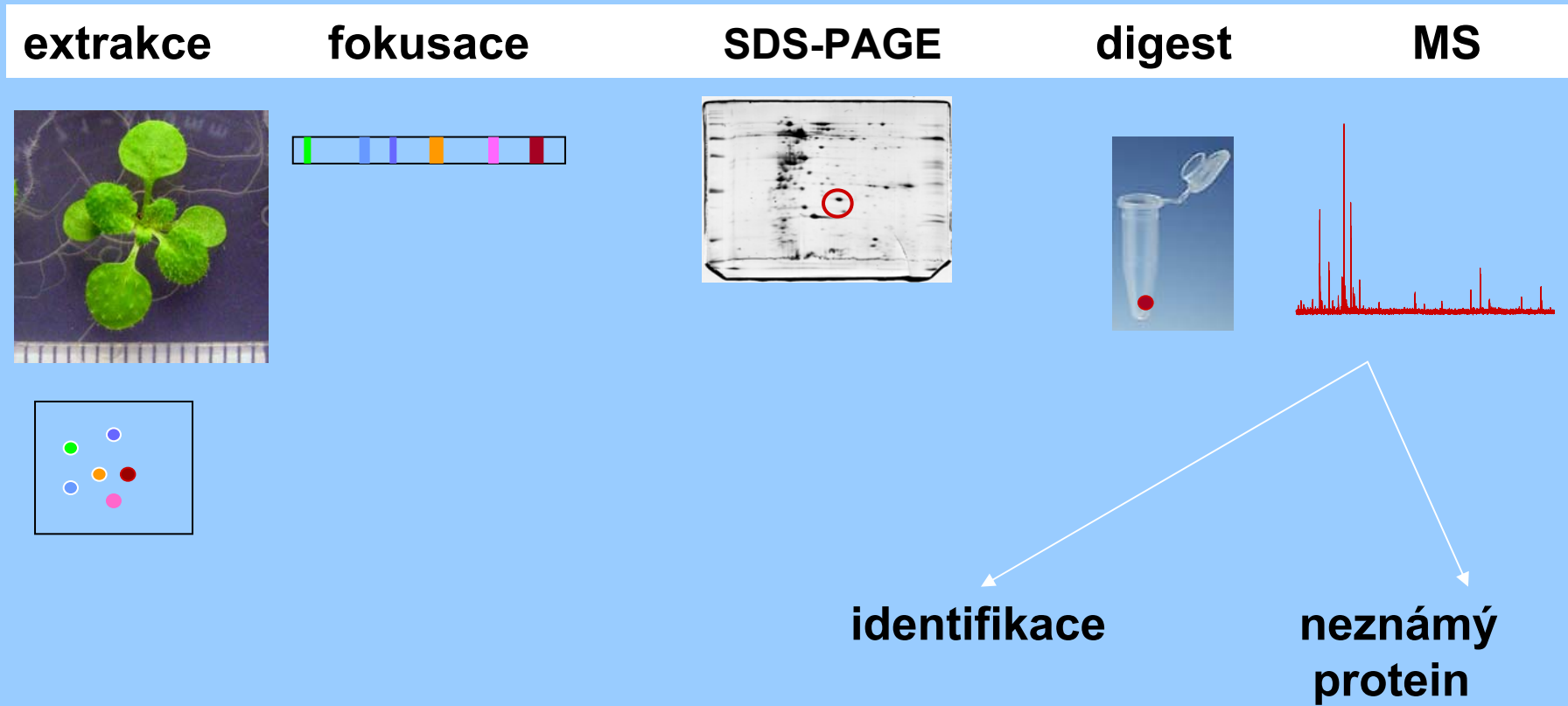
II. → (multidimenzionální) kapalinová chromatografie

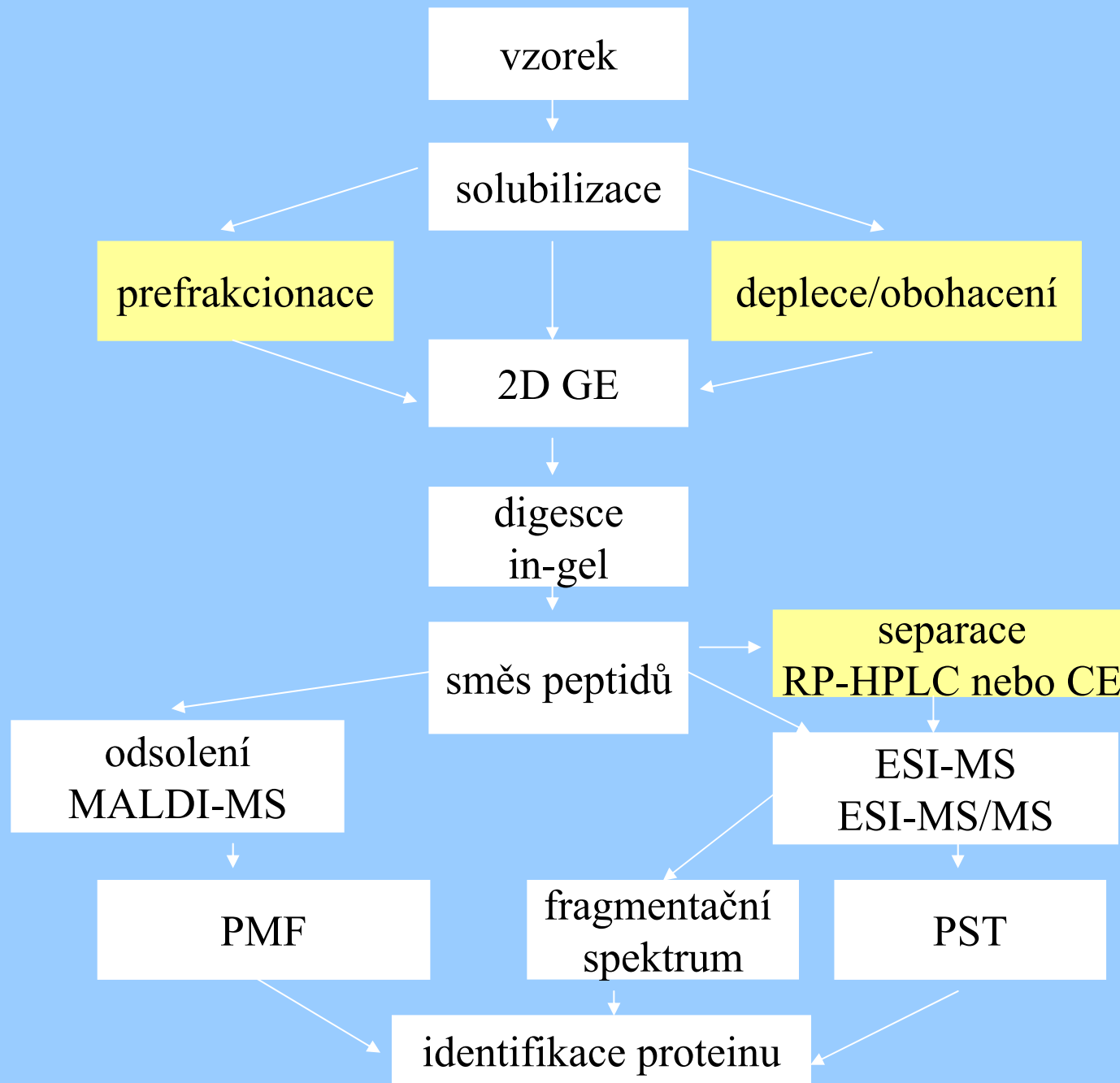
I. DVOUROZMĚRNÁ GELOVÁ ELEKTROFORÉZA 2D GE

Proteomický experiment

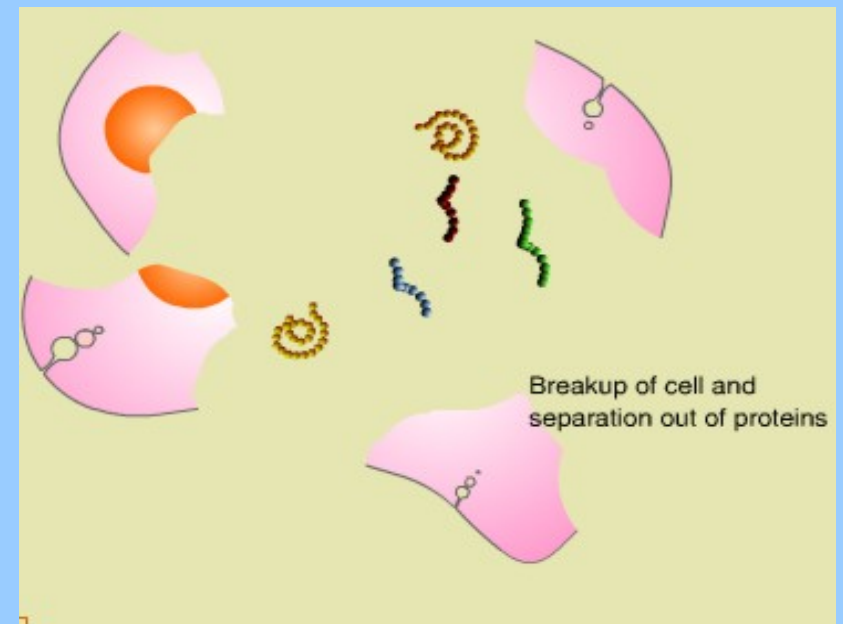
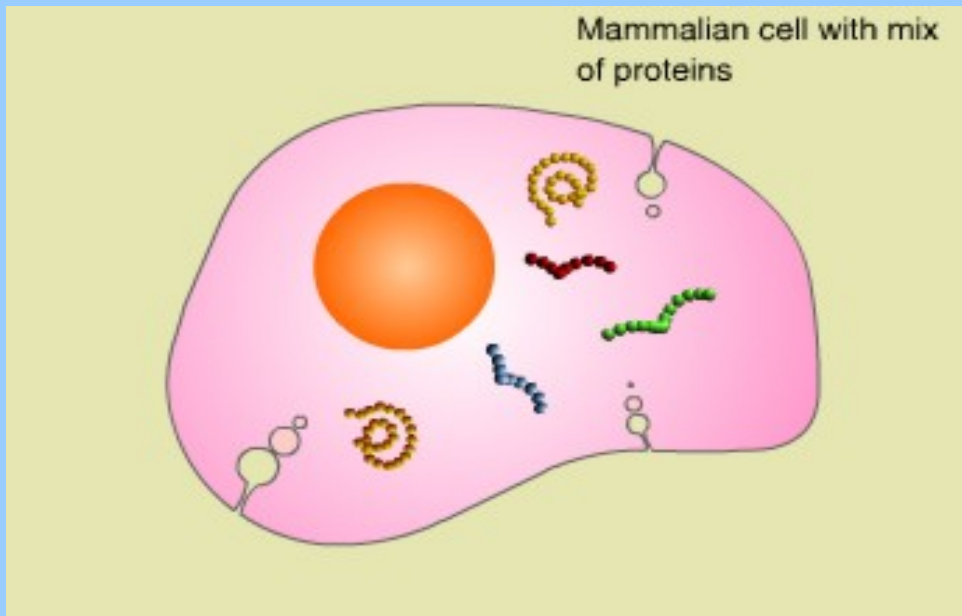

ANALYZOVANÝ VZOREK - HOMOGENIZACE

- mechanicky
- ultrazvukem
- tlakem
- zmražením / rozmražením
- detergentovou lyzí

SOLUBILIZACE VZORKU

- nekovalentní interakce – denaturace **detergenty**
CHAPS, Triton, Nonidet
- **chaotropy**
močovina, thiomočovina
- disulfidické můstky – redukce
- inhibice proteáz, fosfatáz, glykozidáz
- odstranění solí, lipidů, polysacharidů, NA

DETERGENTY

žádný celkový náboj

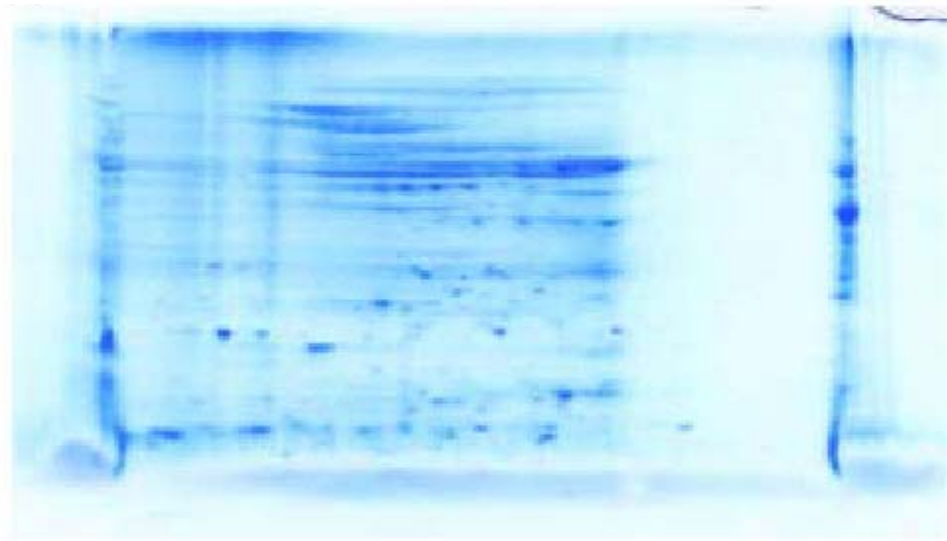
0.5 – 4%

použitelné ve vysokých koncentracích močoviny

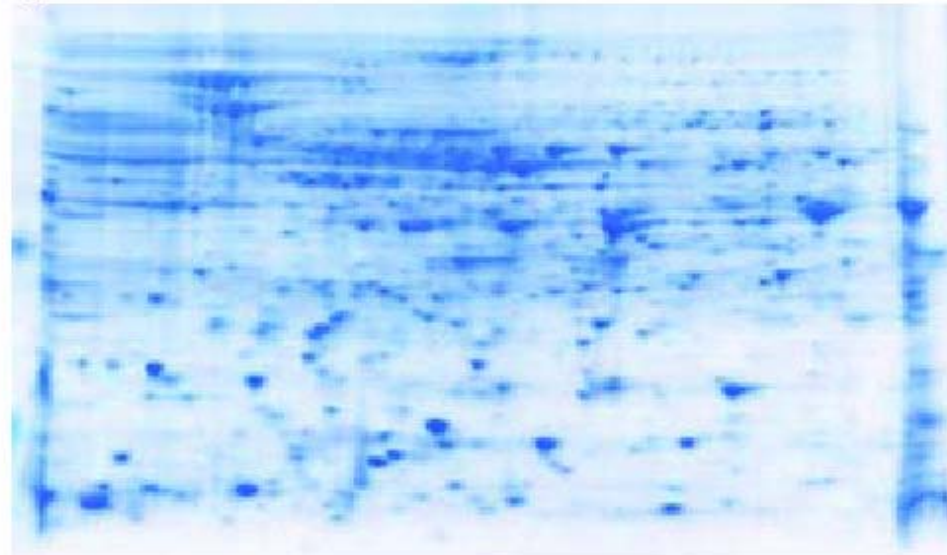
- neionogenní
- zwitterointové

SDS jen v nízkých koncentracích (do 0.25%)

E.coli

CHAPS

C7BzO

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

- zabránit proteolýze
- jednoduchý postup
- čerstvé reagensy
- čerstvý vzorek
- odstranit pevné částice - centrifugace
- odstranit kontaminanty

KONTAMINANTY

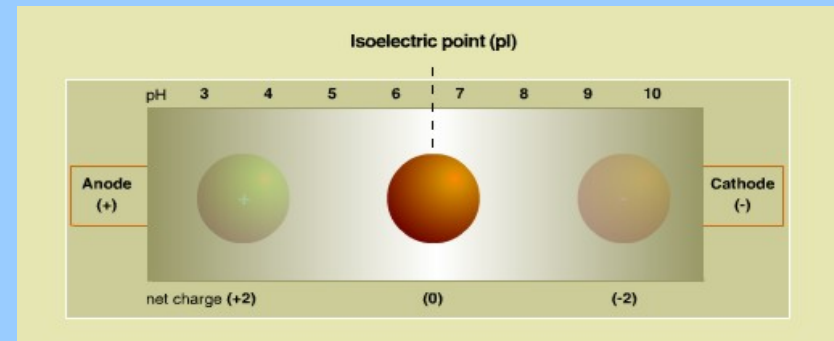

- soli, zbytky pufrů
- malé endogenní molekuly
- iontové detergenty
- nukleové kyseliny
- polysacharidy
- lipidy
- fenolické látky

2D GE

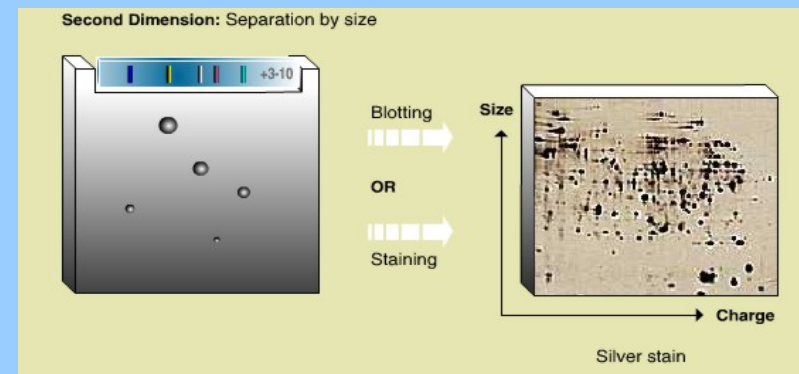
- první rozměr

IEF

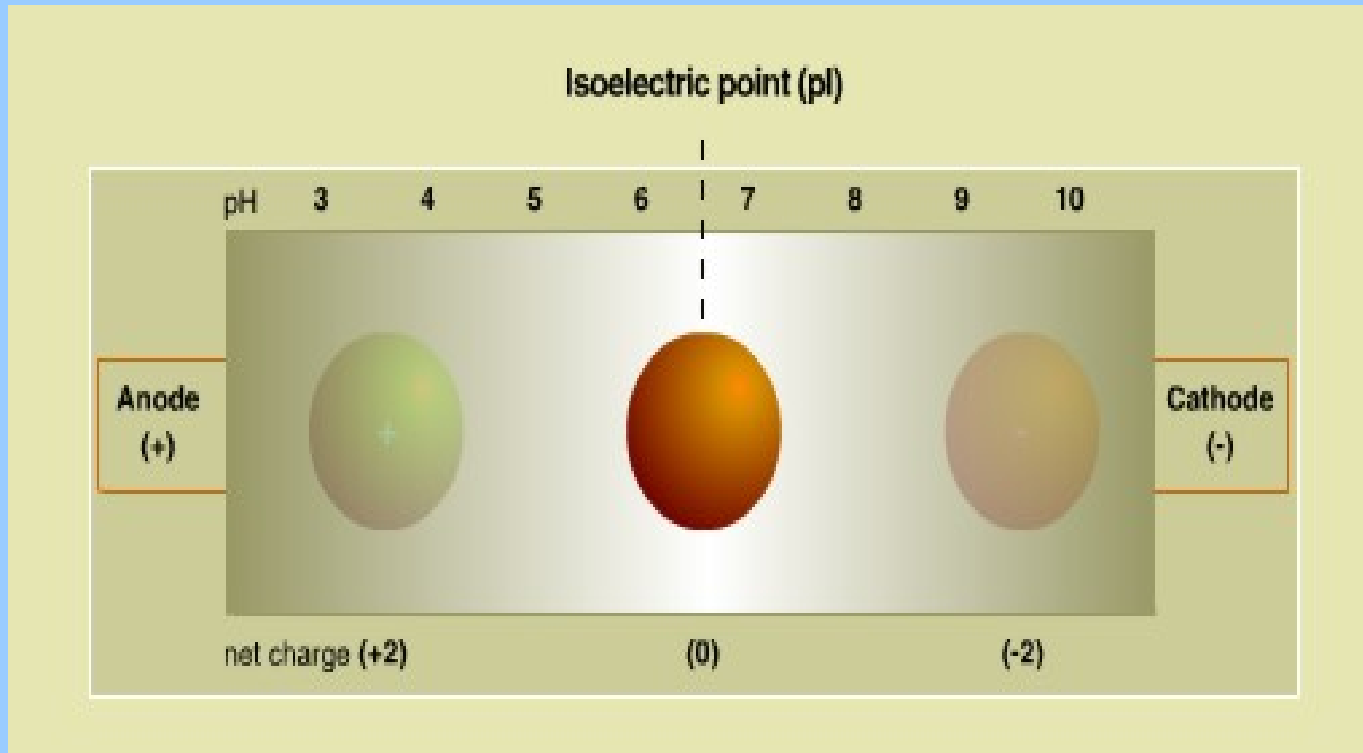
- druhý rozměr

SDS-PAGE

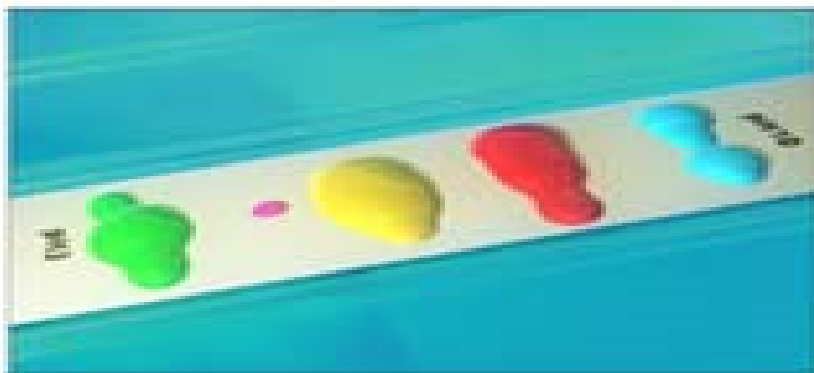
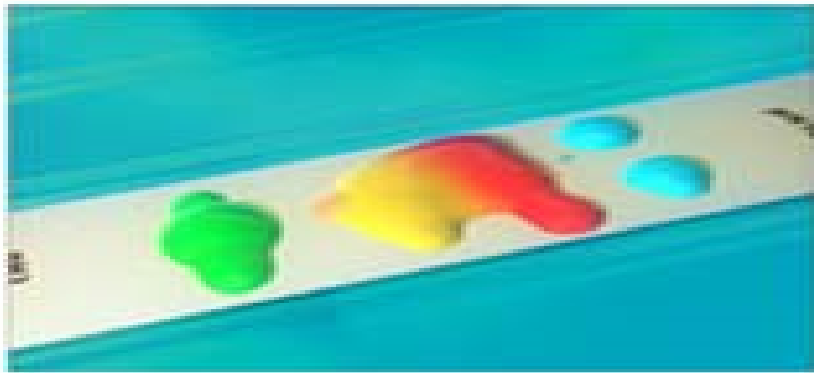
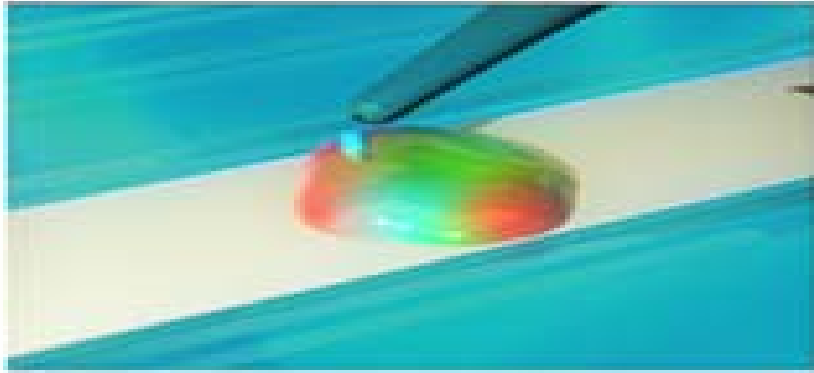

ISOELEKTRICKÝ BOD

IZOELEKTRICKÁ FOKUSACE

- imobilizovaný pH gradient
- amfolyty

www.nature.com

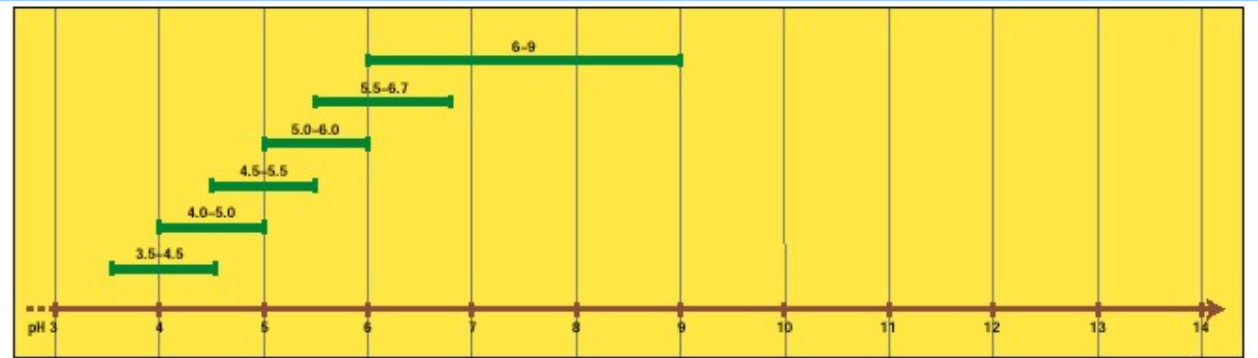
www.nature.com

www.nature.com

IPG STRIPY

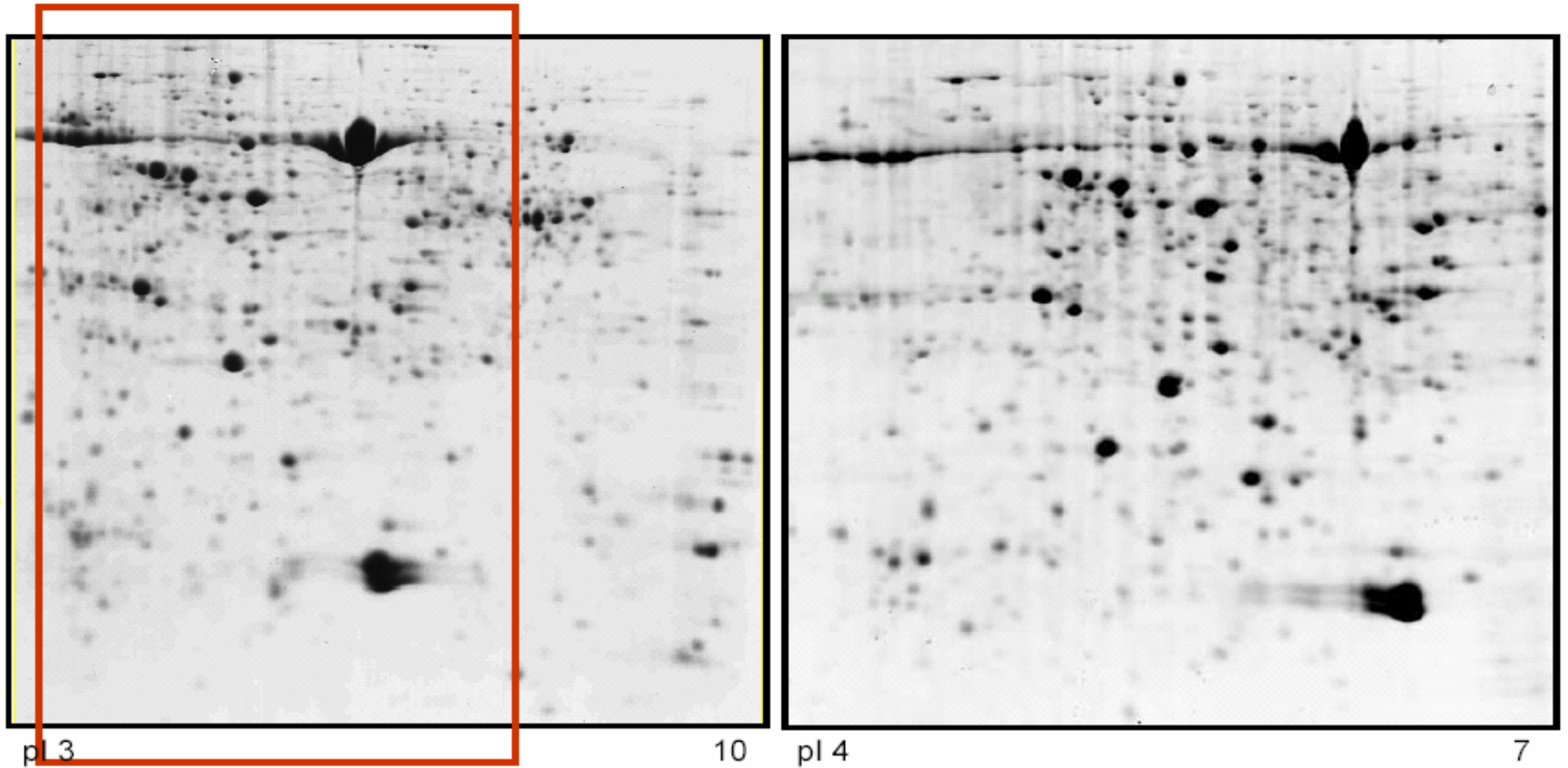

- široký rozsah 3-10, 3-10NL
- úzký rozsah
- mikro rozsah

překrývající se rozsahy

ROZSAH STRIPU

pI 3 - 10 NL

pI 4 - 7

FOKUSAČNÍ PARAMETRY

- rehydratace
- aplikace vzorku
- ochrana cysteinu
- fokusační podmínky

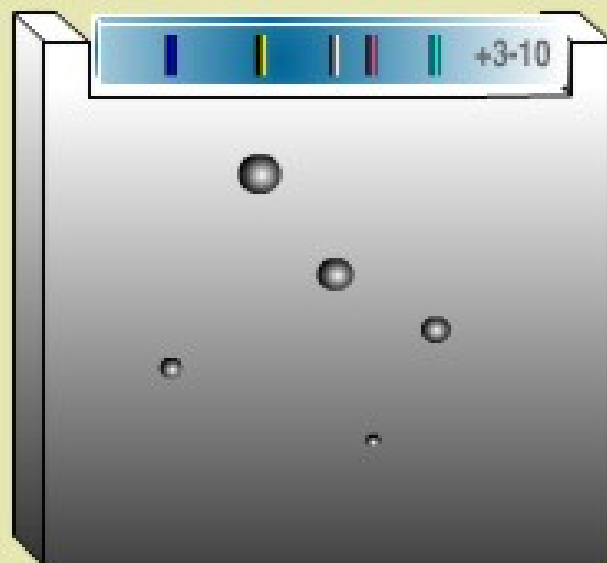

Protean IEF Cell

DRUHÝ ROZMĚR 2 DE GE

SDS-PAGE ELEKTROFORÉZA

Second Dimension: Separation by size

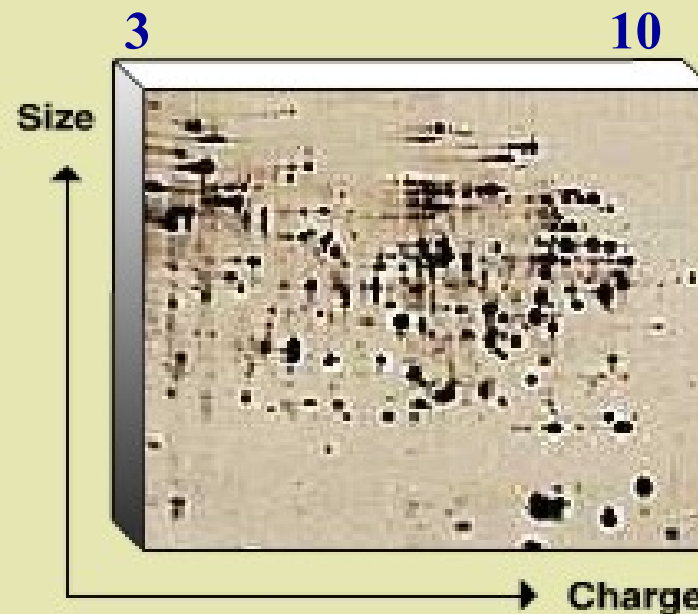
Blotting

OR

Staining

Silver stain

DETEKCE PROTEINU

- gel x blot
- **visualizace**
  - barvení
  - radioaktivita
  - imunodetekce
- **barvení v gelu**
  - po elektroforéze
před elektroforézou
  - specifické pro protein
specifické pro PTM
  - viditelné spektrum
fluorescence

BARVENÍ PROTEINU V GELU

Coomassie Blue R-250

Coomassie Blue G-250

Stříbro: kompatibilní s MS

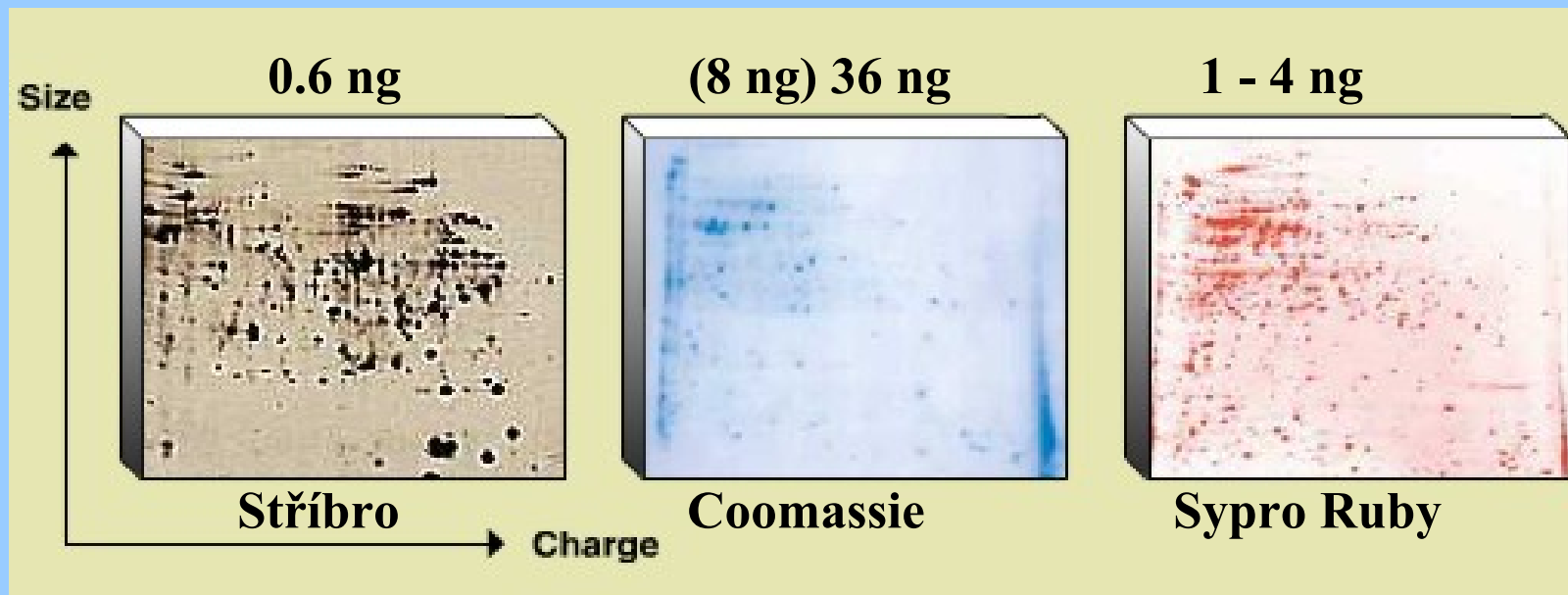
nekompatibilní s MS

Sypro Ruby

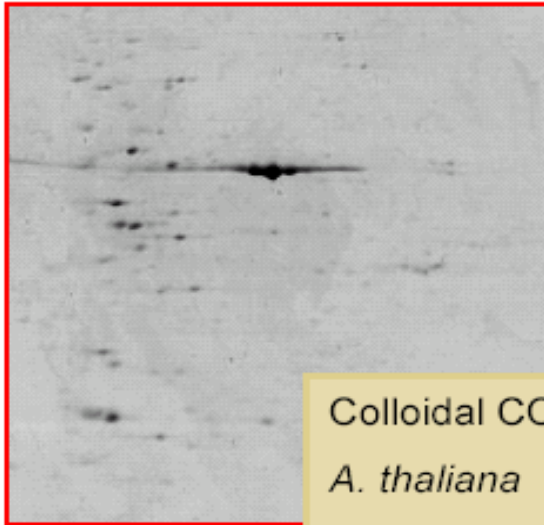
Flamingo Pink

Pro-Q Diamond

Pro-Q Emerald

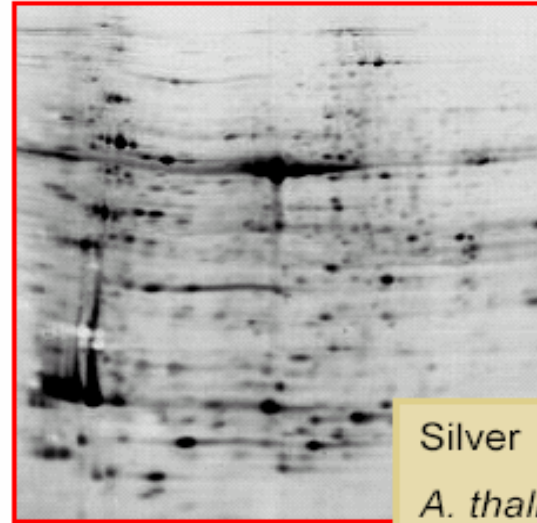
CITLIVOST BARVENÍ PROTEINU

Colloidal CCB

A. thaliana

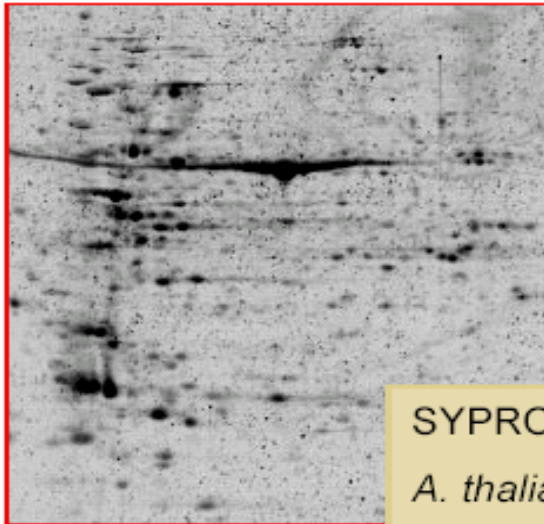
množství proteinu: 100 $\mu\text{g/gel}$

Silver

A. thaliana

množství proteinu: 20 $\mu\text{g/gel}$

SYPRO Ruby

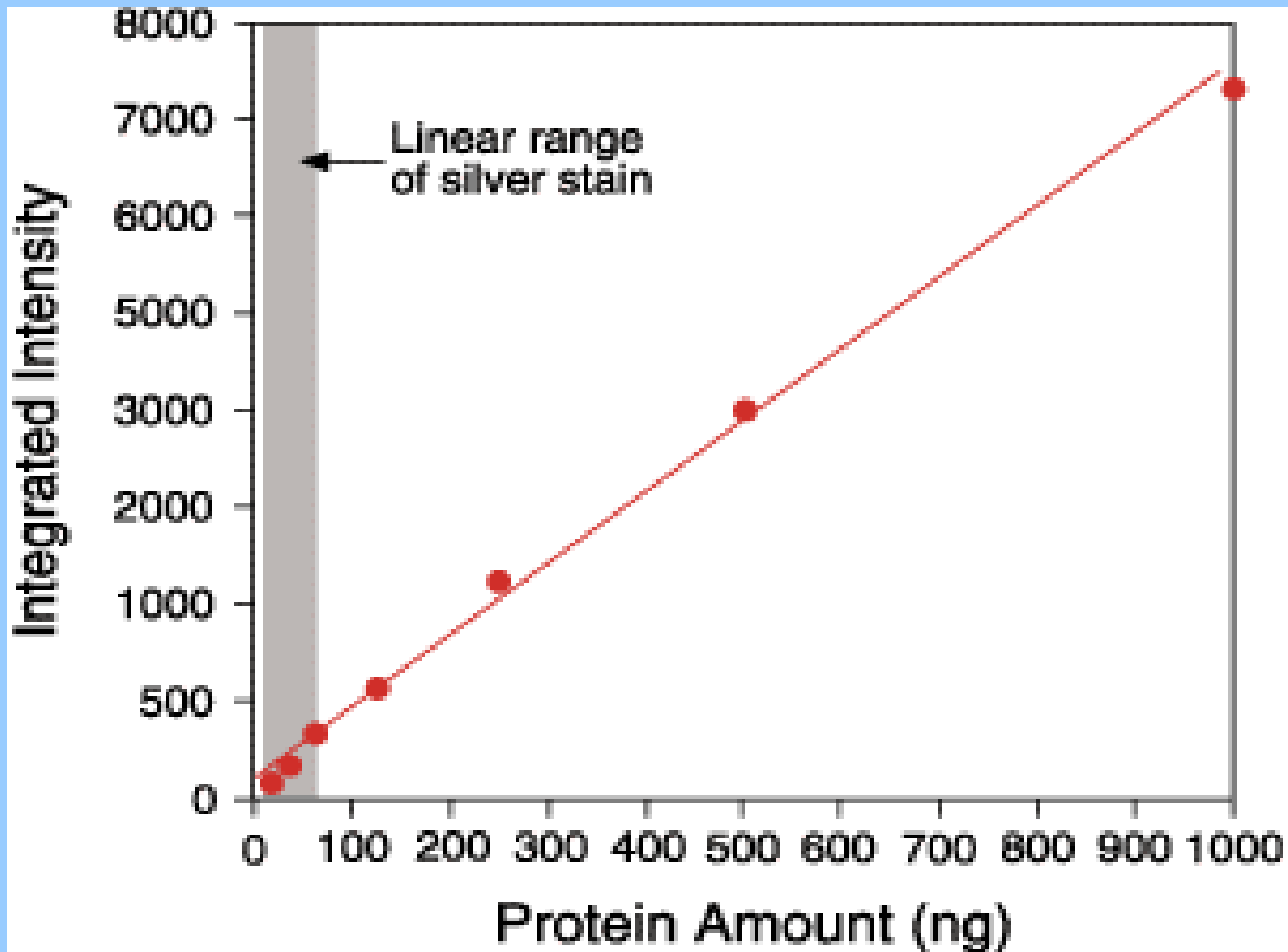
A. thaliana

množství proteinu: 20 $\mu\text{g/gel}$

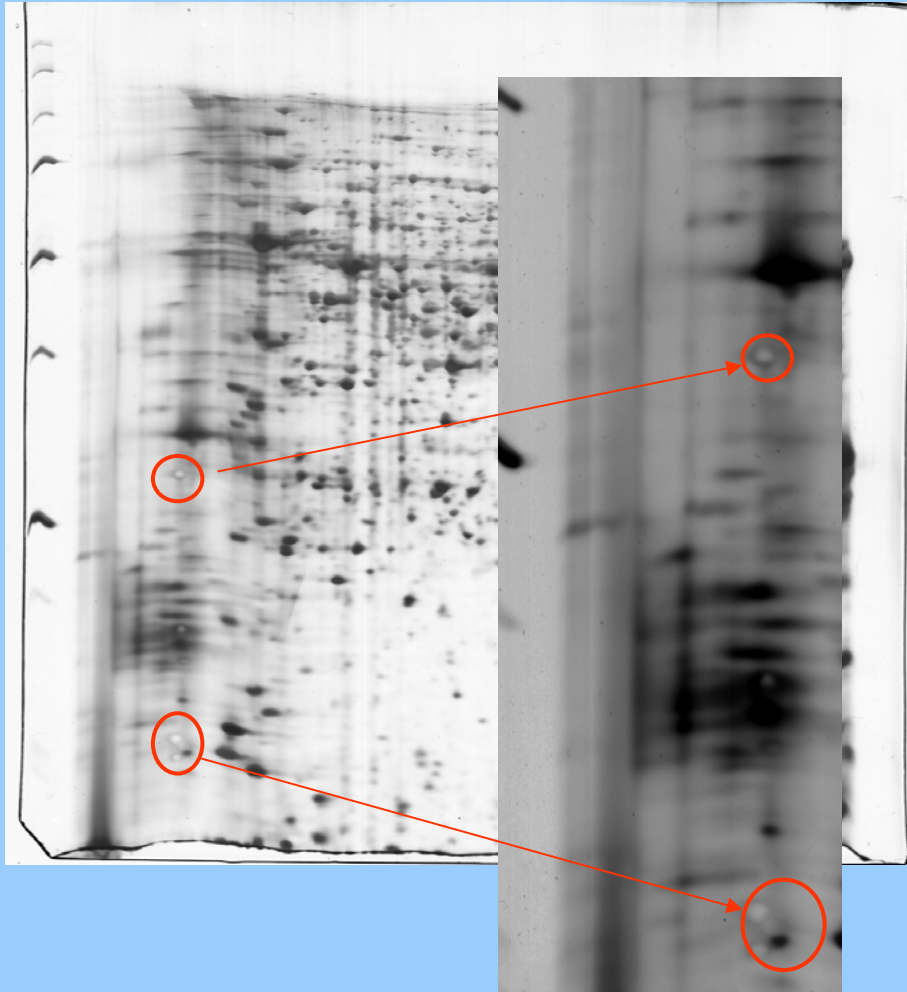

BARVENÍ PROTEINU – LINEARITA

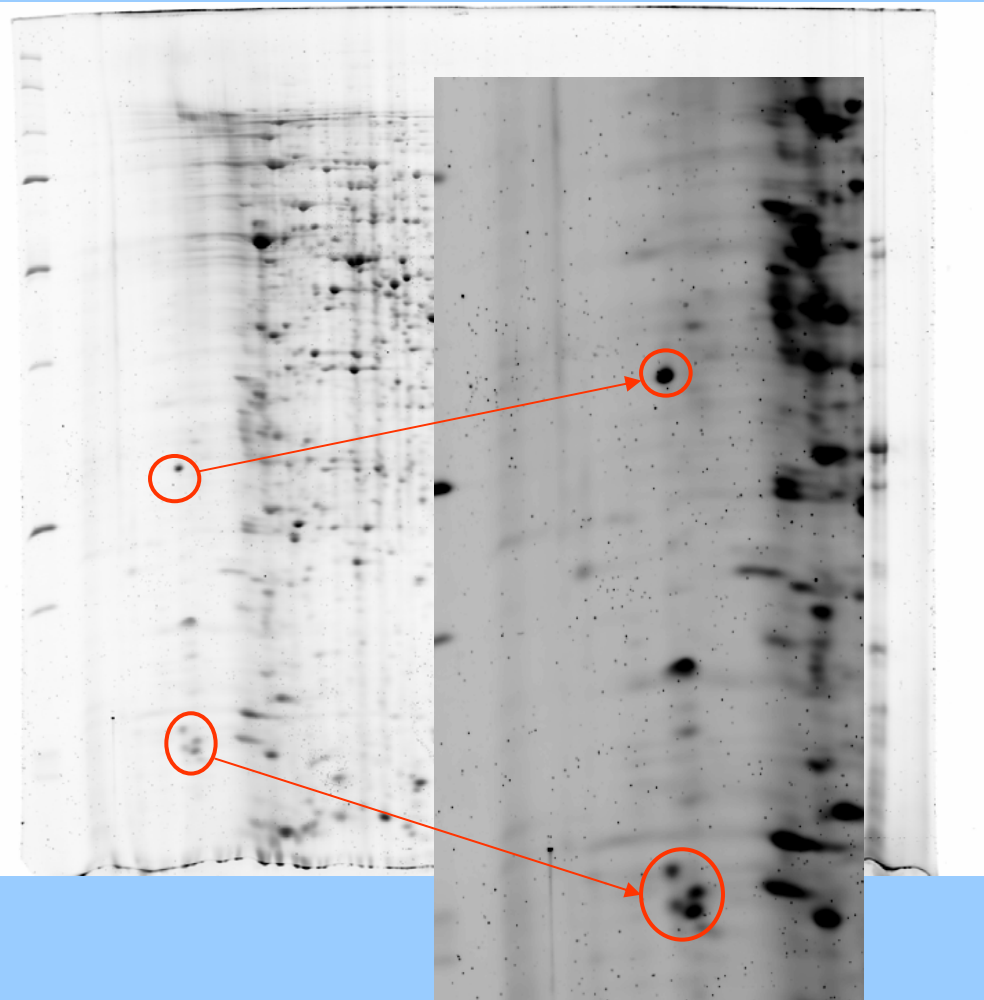
Sypro Ruby

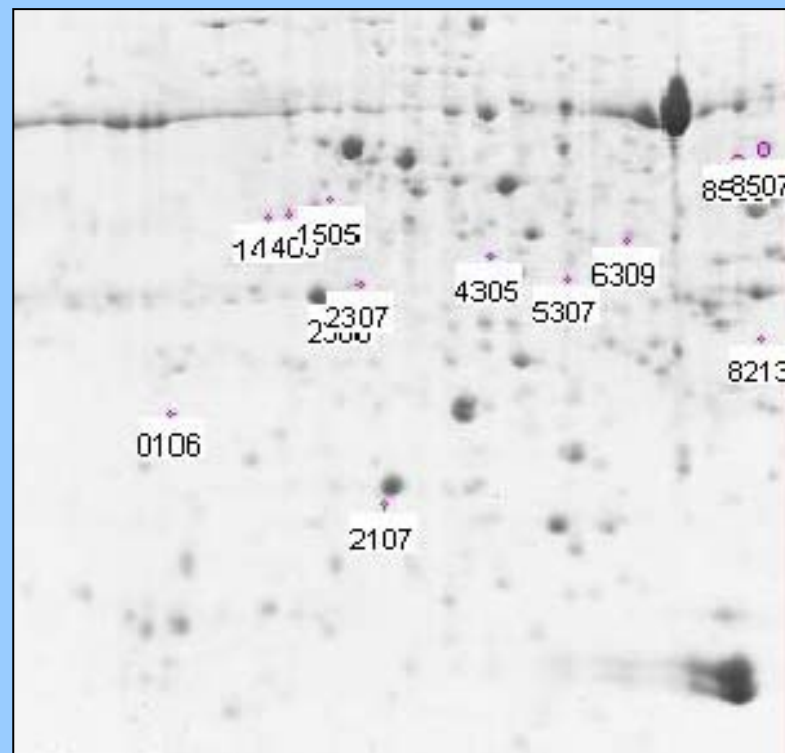
Ag

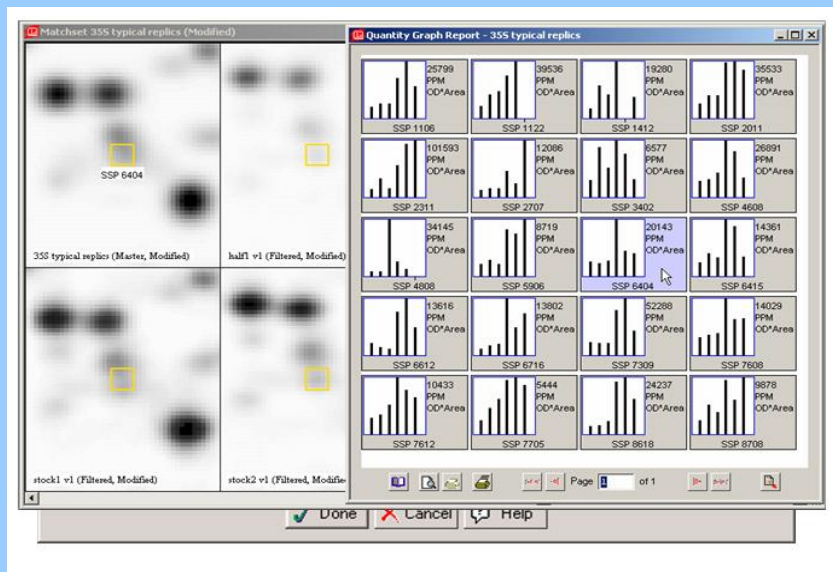
Sypro Ruby

ANALÝZA OBRAZU

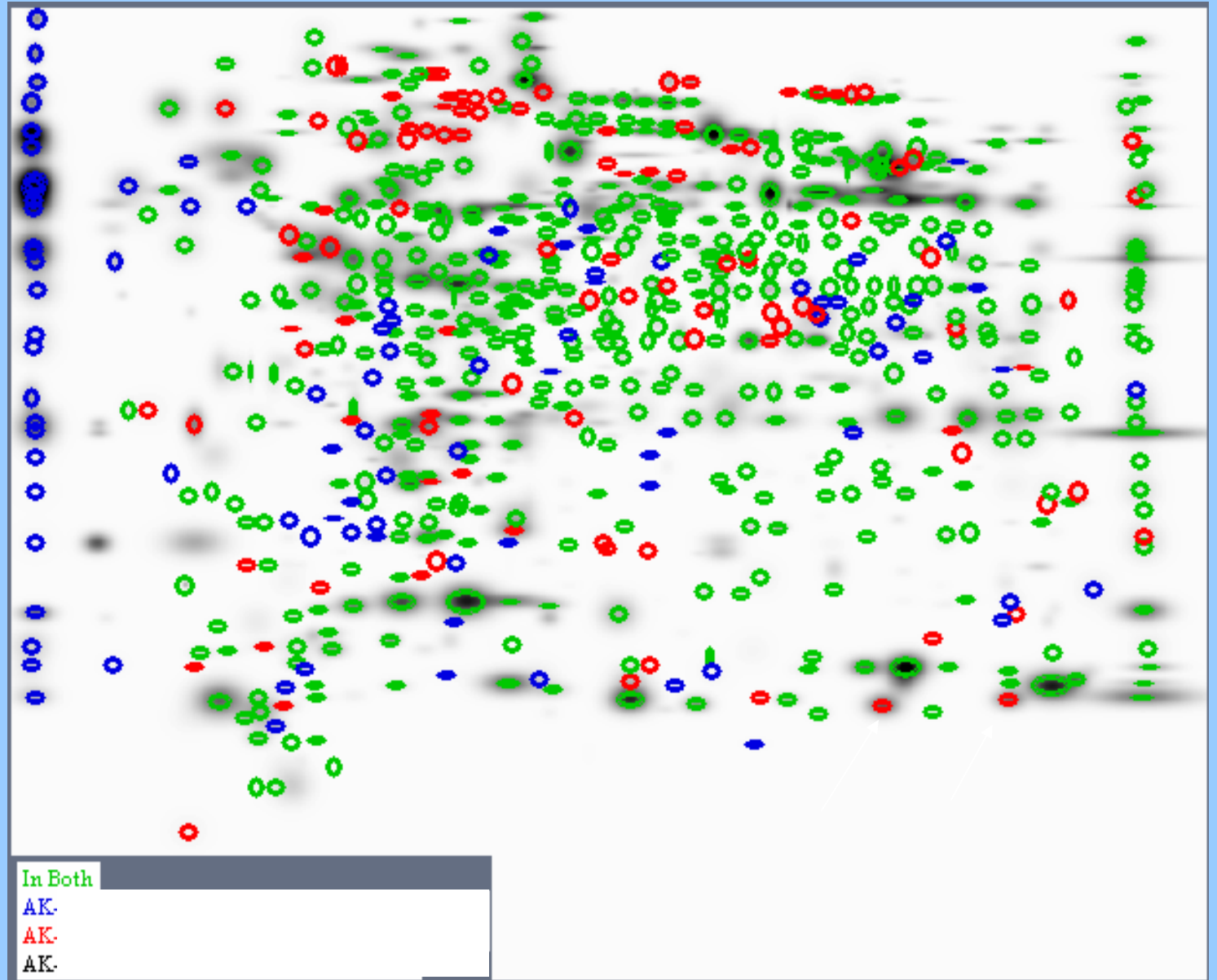

referenční mapa

paralelní vzorky • průměrný gel • kvalita • kvantita • porovnání referenčních map

PDQuest

BIOMARKER

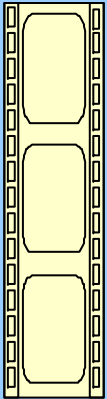

- detekuje přítomnost onemocnění
- přispívá k zvládnutí nemoci - předpověď a potvrzení účinku léku

staré Řecko – sladká moč
dnes asi 150 proteinů klinicky relevantních

VALIDACE

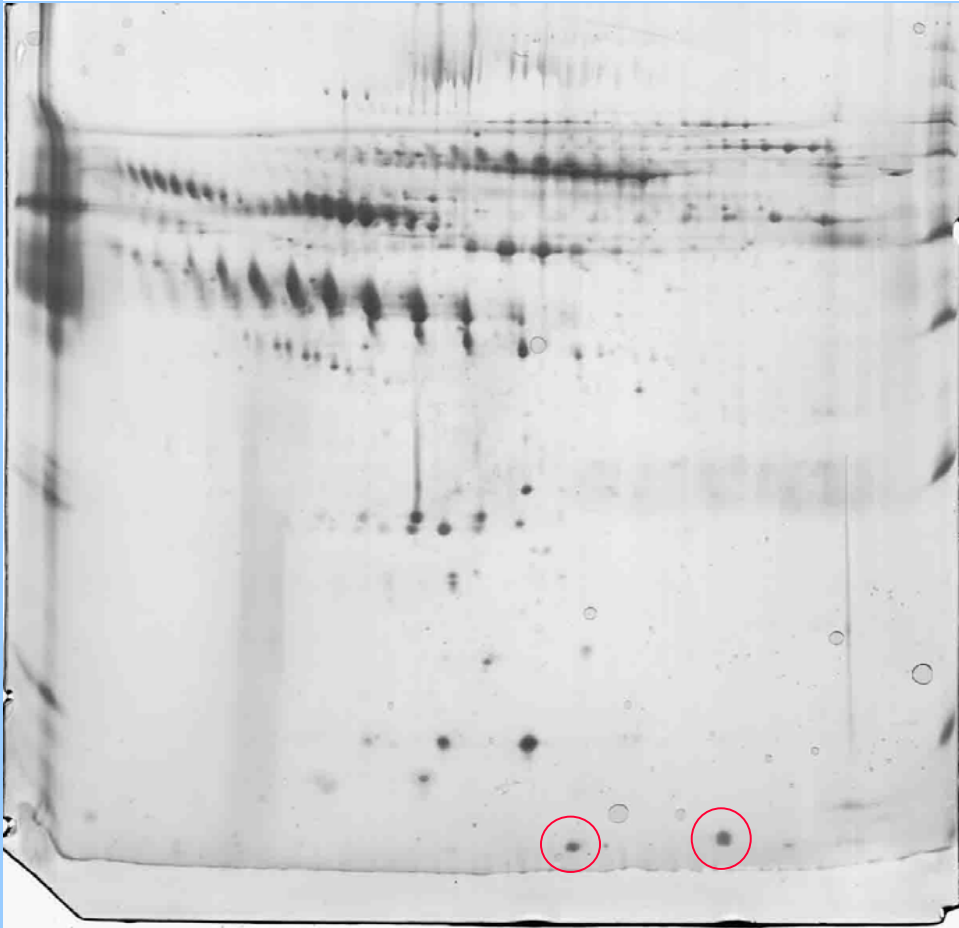
- **analytická** stabilní robustní metoda
- **biologická** biochemické dráhy a jejich změny, biologická variabilita u zdravých
- **klinická** prediktivní předpověď klinické změny, > než biologická variabilita

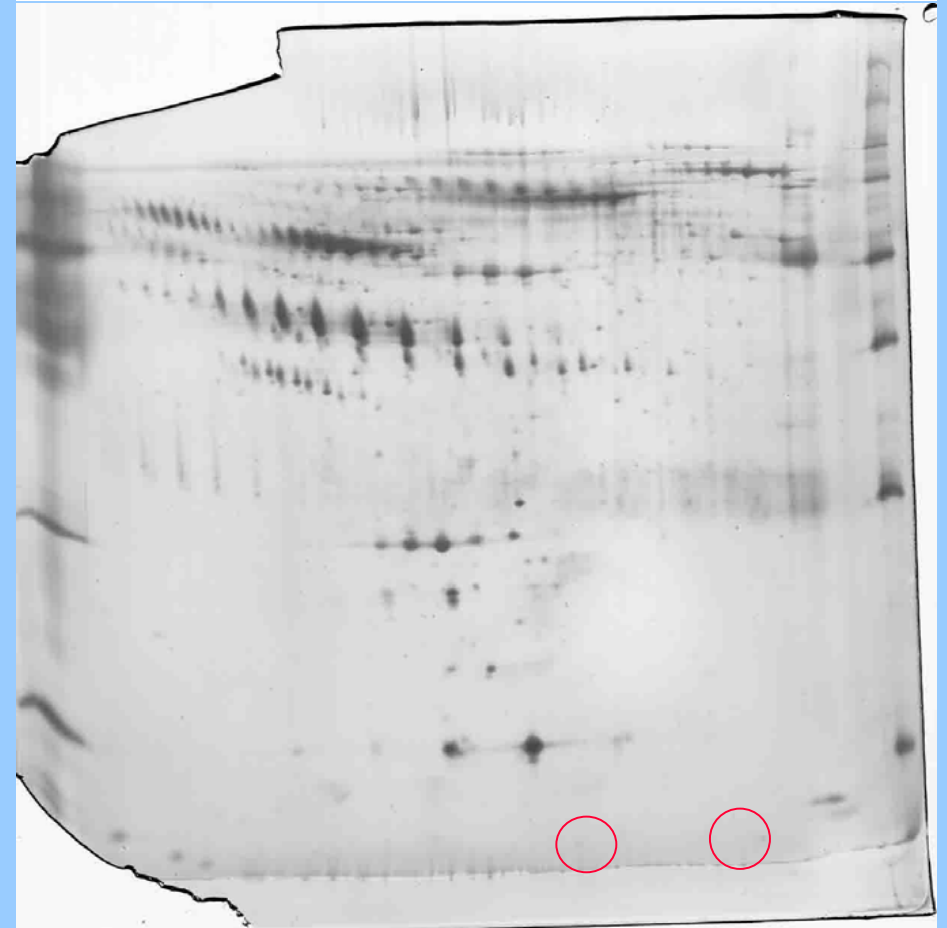
personalizovaná medicína
vlastní kontroly
etické problémy
kupka sena

Biomarkery onemocnění GvHD v lidské plasmě

Den 21 – před klinickým projevem GvHD

Den 44 – po klinickém projevu GvHD

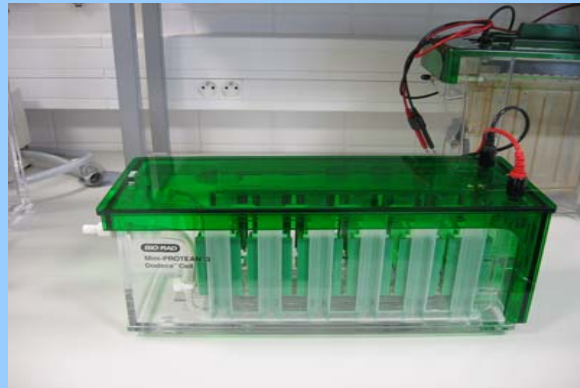

2D GE INSTRUMENTACE

- Protean IEF
- Protean Dodeca Cell
- Densitometer GS-800
PDQuest, Quantity One
- STORM

Protean Plus Dodeca Cell

Mini-Protean 3 Dodeca Cell

Protean II xi Cell

2D or not 2D ?

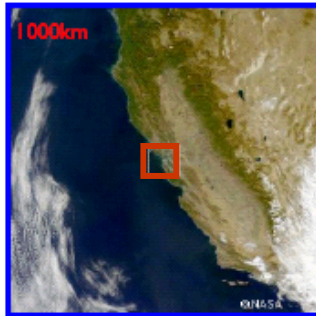
- rozlišení
- vizuální aspekty
- multigelové jednotky
- dynamický rozsah
- extrémní proteiny (membránové, basické...)
- reprodukovatelnost, image analýza
- citlivost barvení
- pracnost
- nesnadná automatizace
- postdigesční extrakce

10^{10} Really Is Wide Dynamic Range

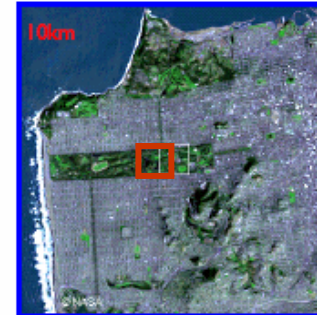
10 10 000km

9 1 000km

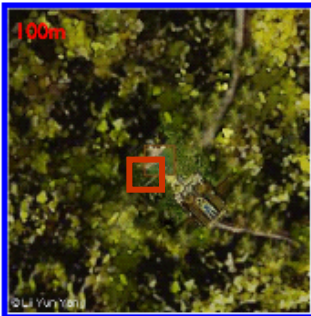
8 100km

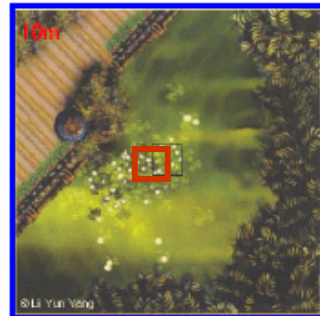
7 10km

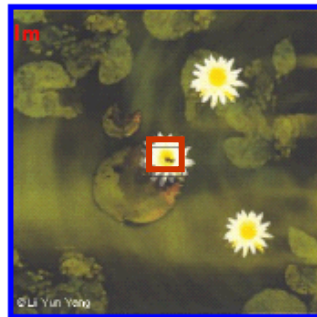
6 1km

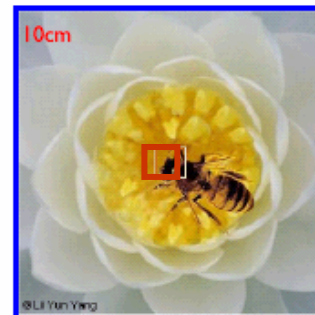
5 100m

4 10m

3 1m

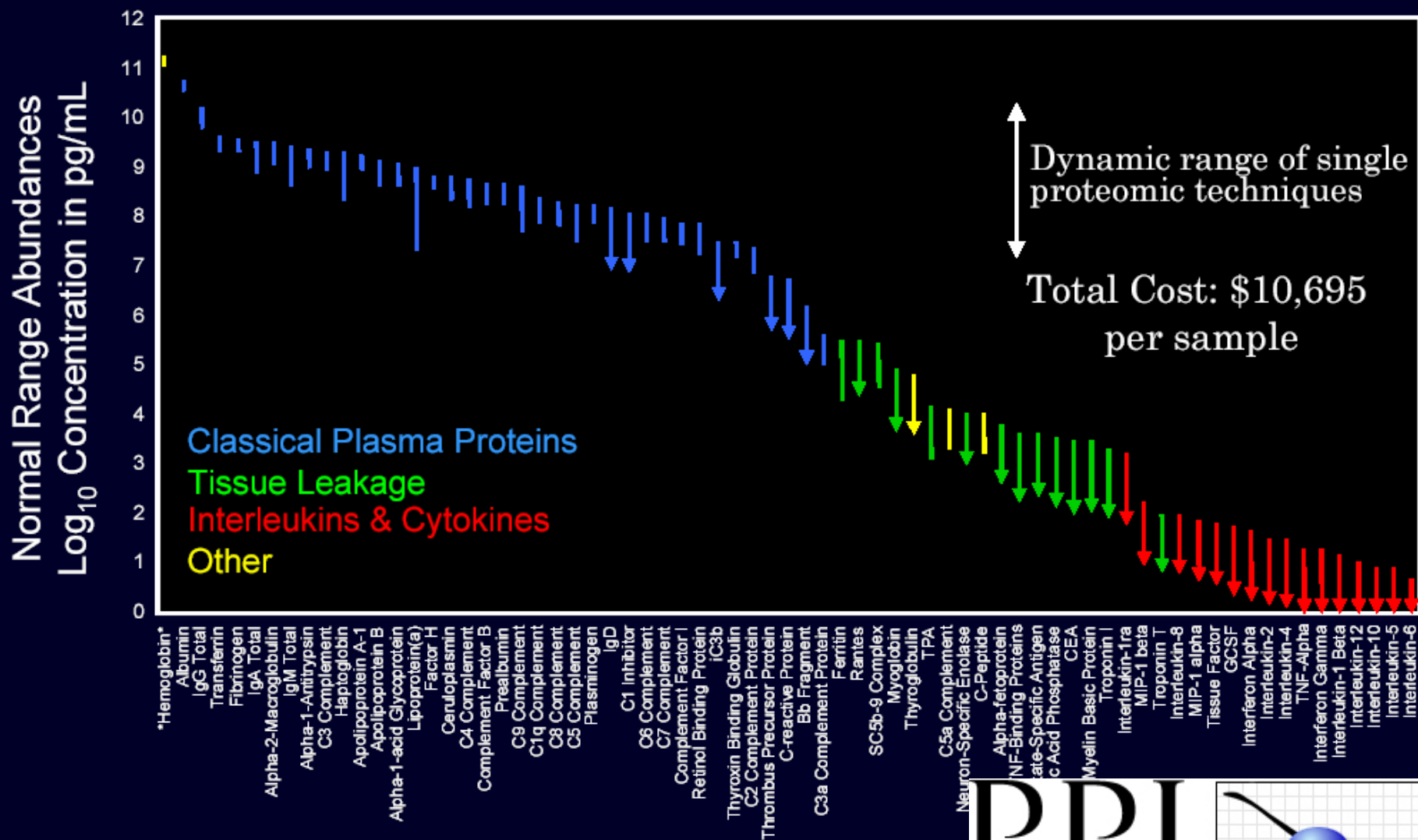

2 10cm

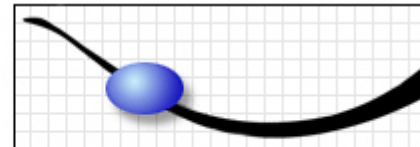

1 1cm

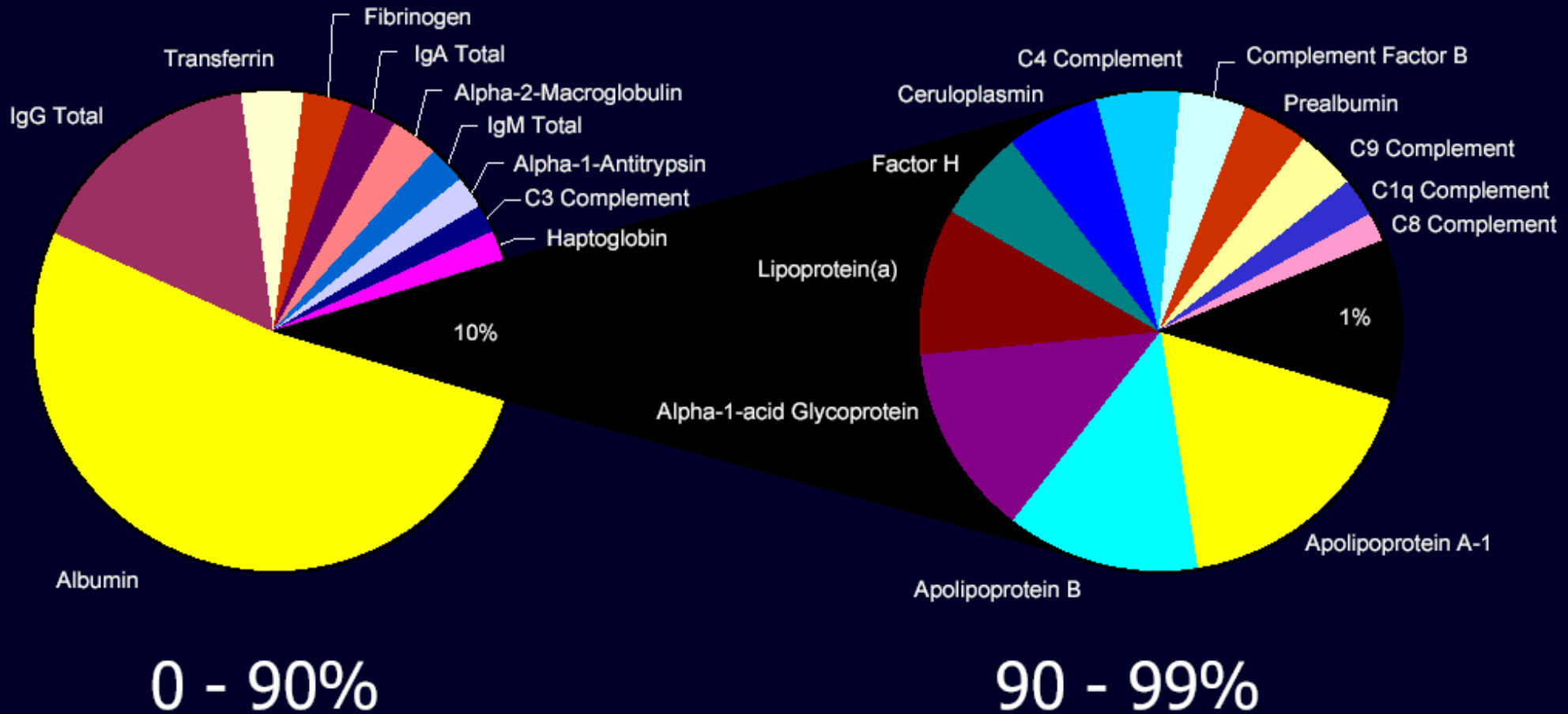
Proteins Measured Clinically in Plasma Span > 10 Orders of Magnitude in Abundance

PPI

The Plasma Proteome Institute

DEPLECE

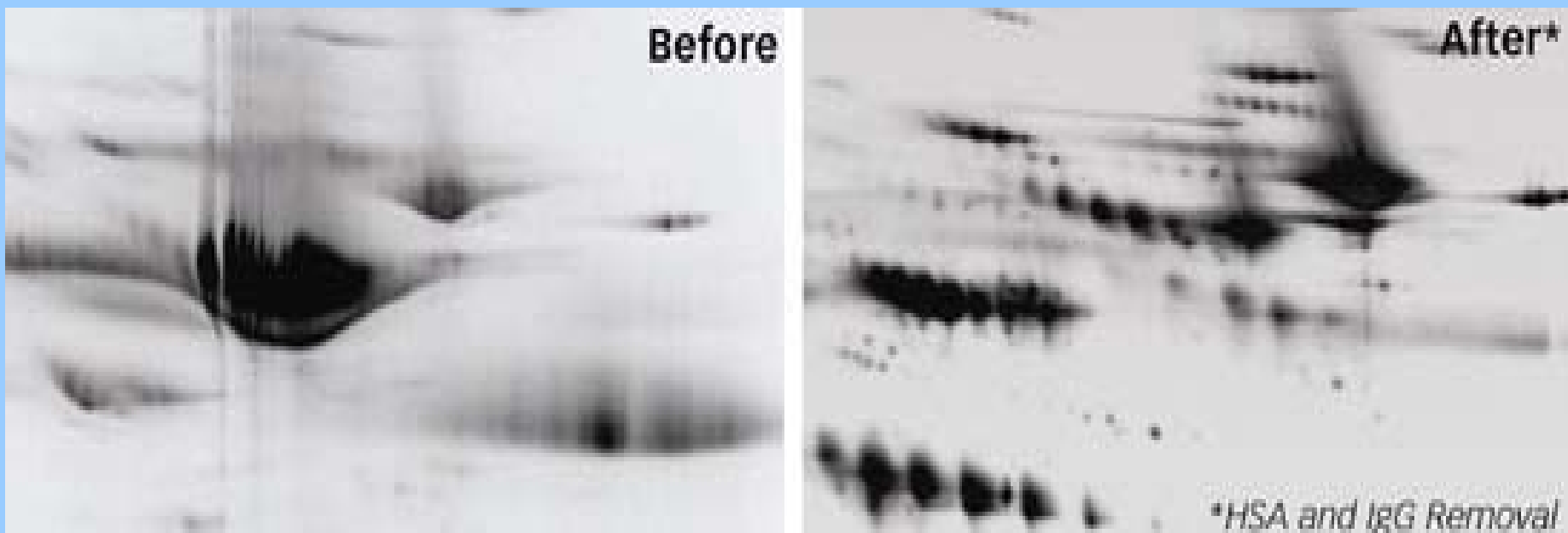
odstranění abundantních proteinů

HSA

VivaPure

PROT20

...

Vivapure Kit

Lidská plazma - vázaná frakce po afinitní depleci

ALBUMIN

IgG

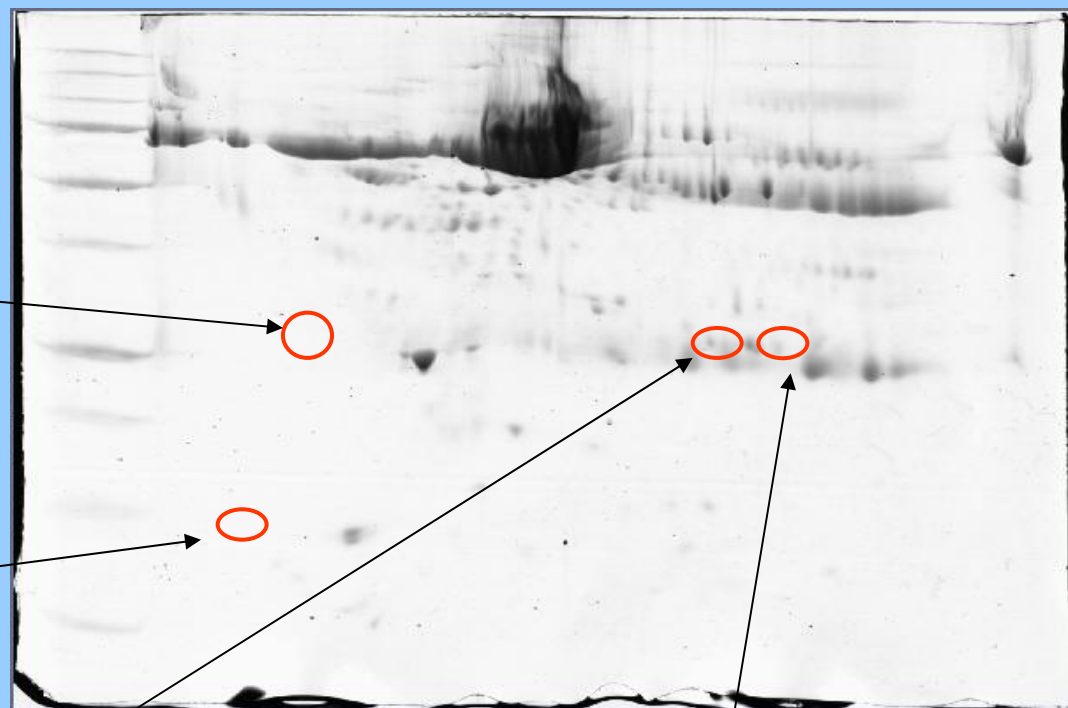
Barvení: CB G-250

Apolipoprotein

albumin

Immunoglobulin kappa light chain

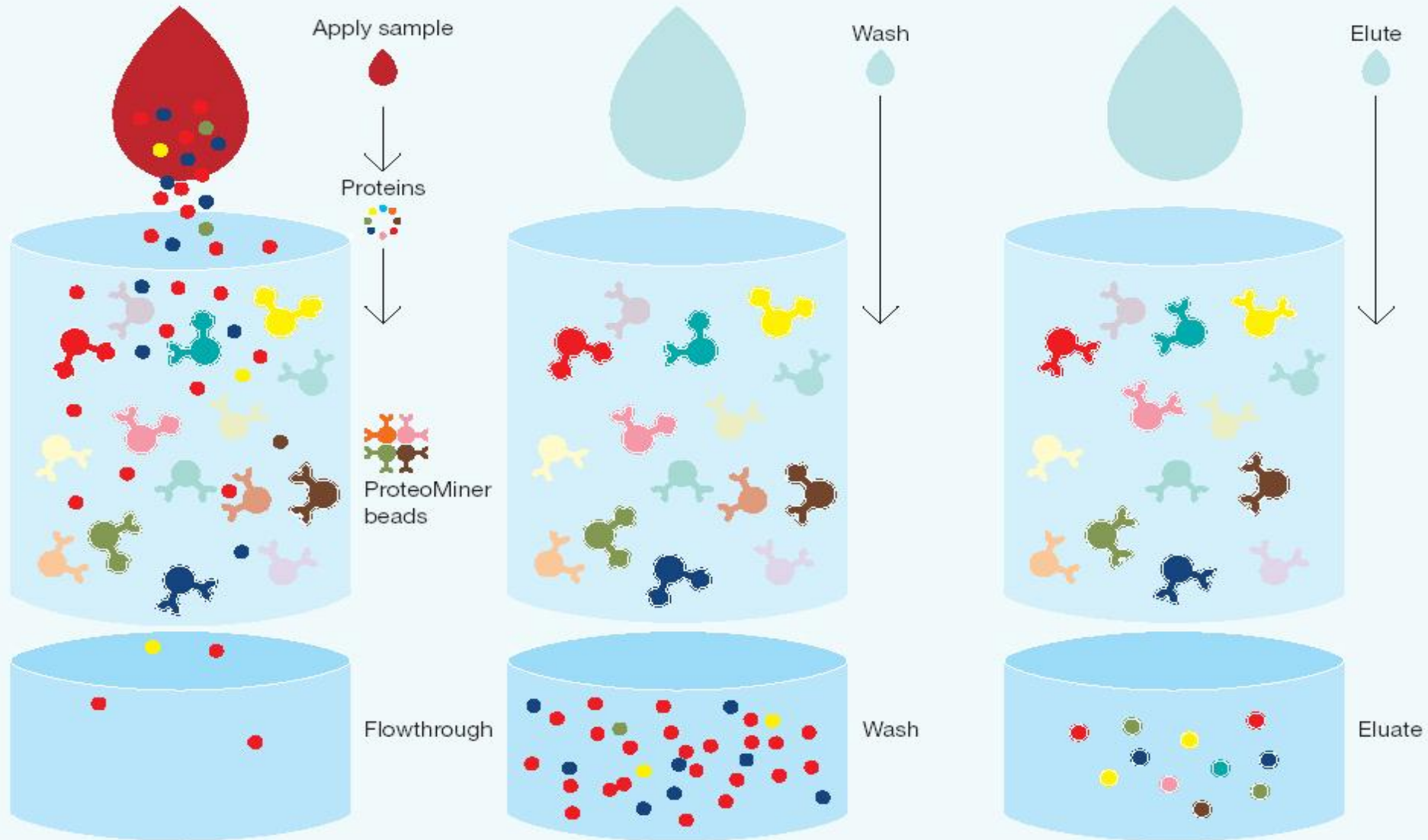
Immunoglobulin light chain

PREFRAKCIÓNACE

PROTEOMINER

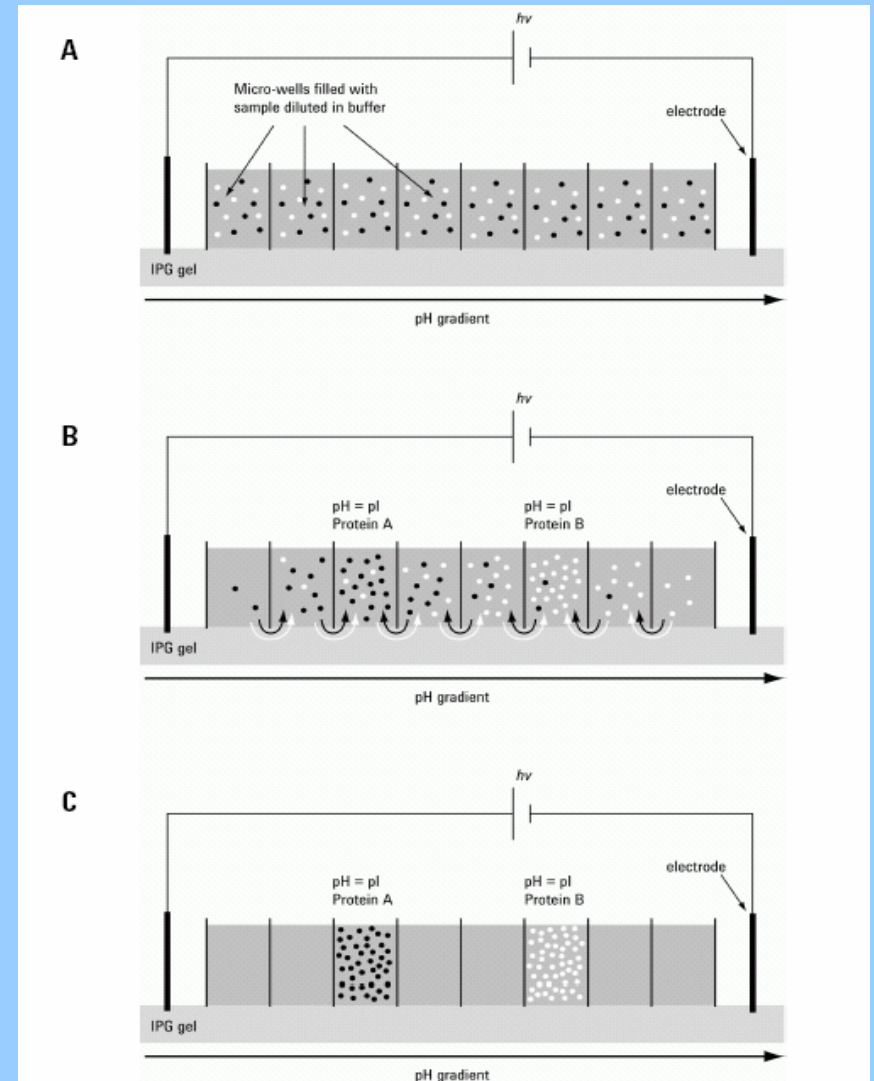
PREFRAKIONACE

MicroRotor

OffGel Fractionator

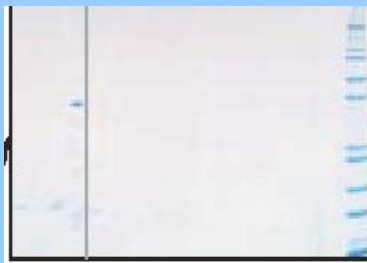

PREFRAKCIONACE

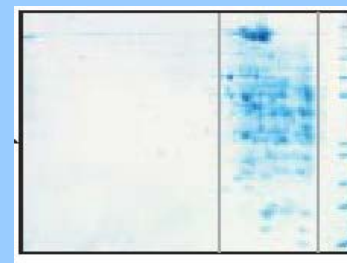
pI

MIKRO ROZSAH

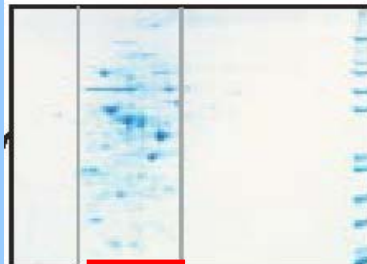
pI

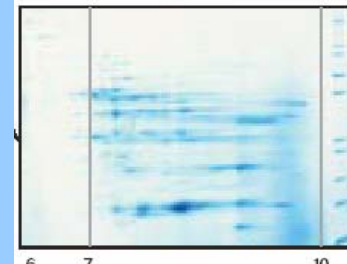
3.0-4.6 Fraction

6.2-7.0 Fraction

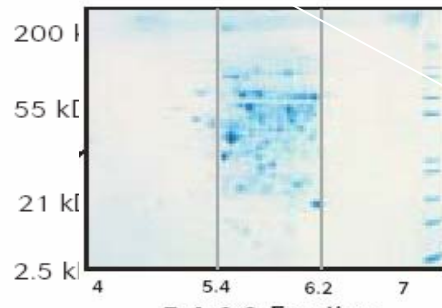
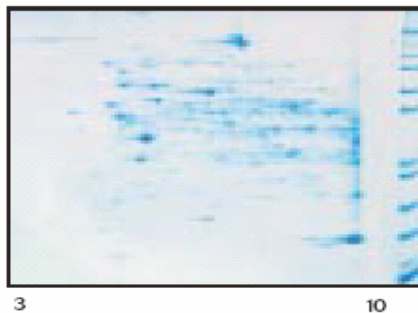

4.6-5.4 Fraction

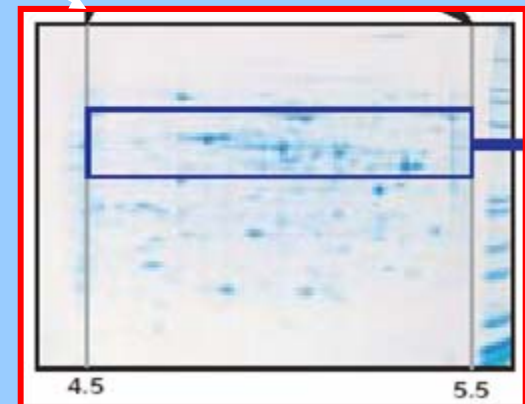

7.0-10.0 Fraction

Unfractionated

5.4-6.2 Fraction

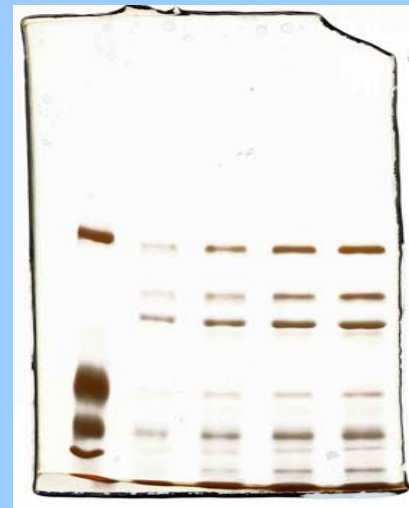

SDS PAGE

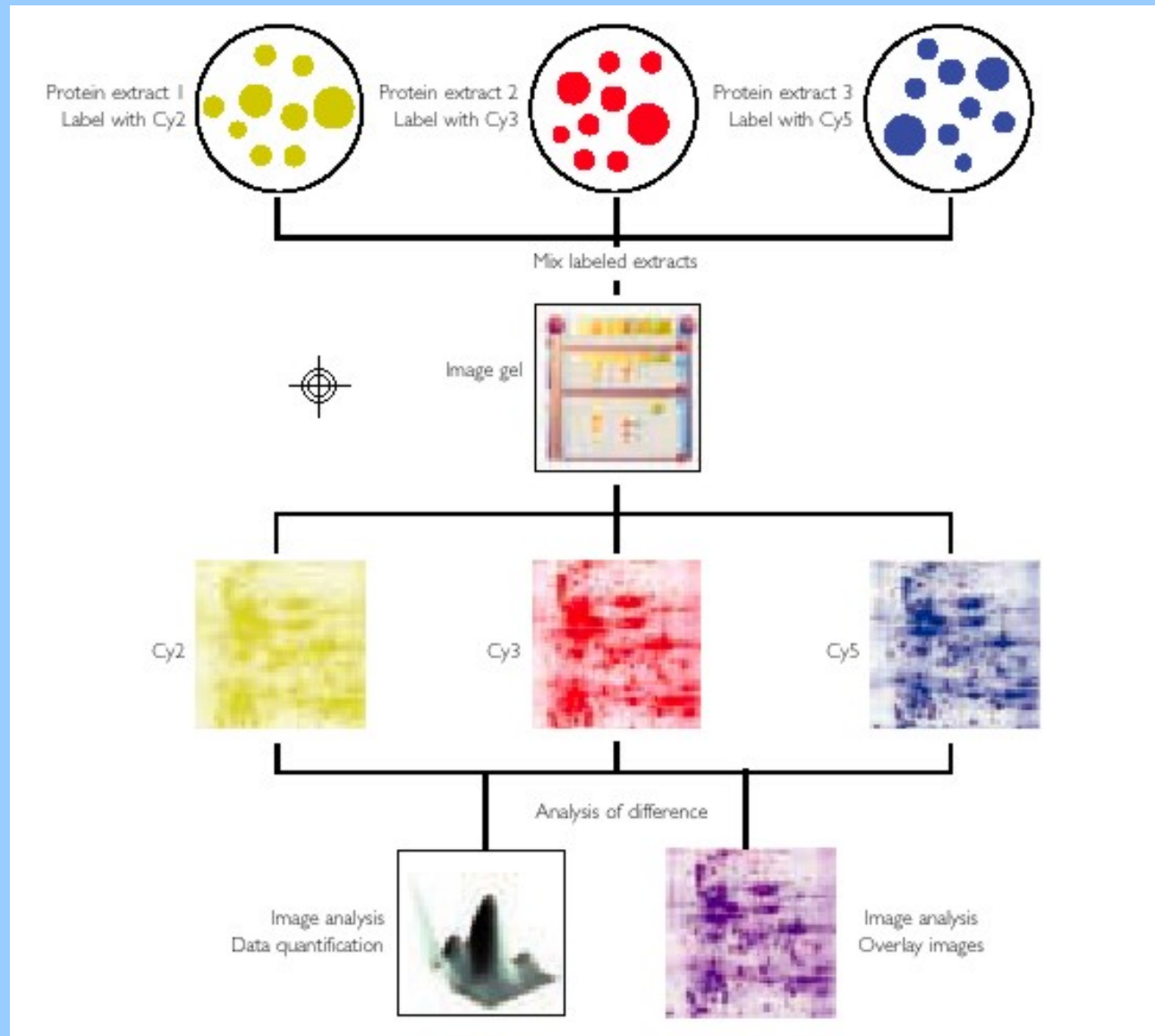

Protean II
Mini-Protean 3
Mini-Protean 3 Dodeca Cell

bakteriofág 812

Difference Gel Electrophoresis DIGE

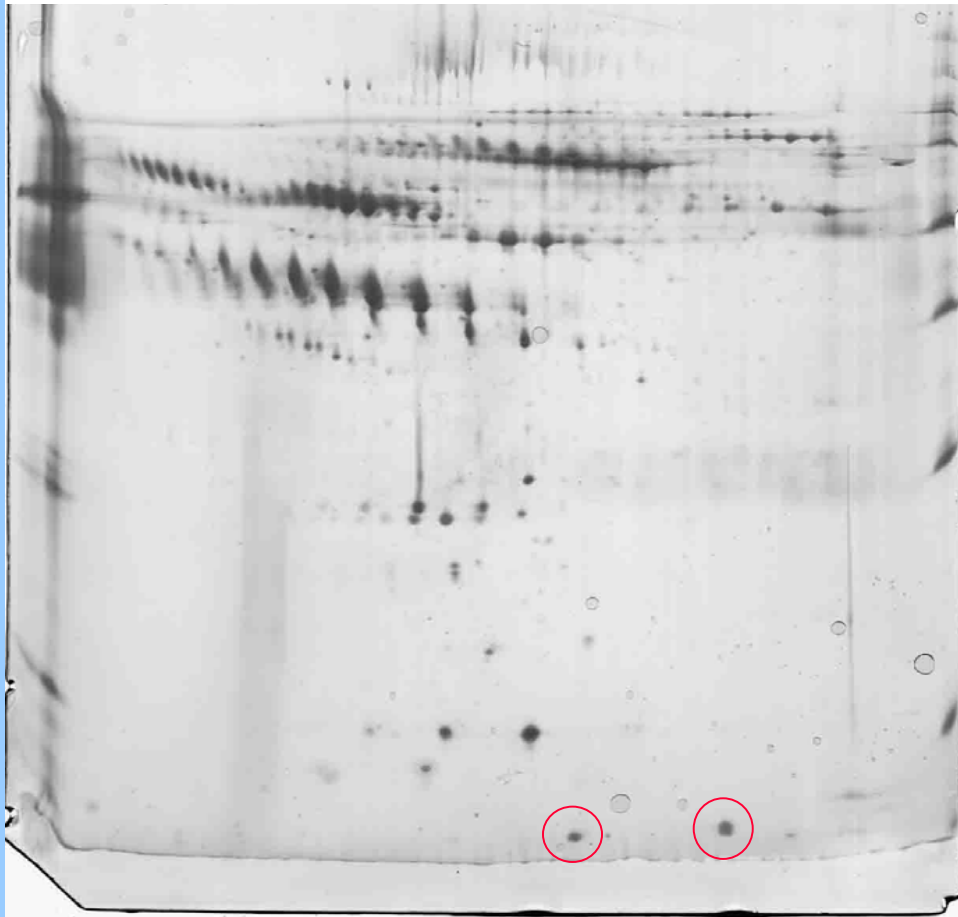

separace

identifikace

depletovaná plasma

Calcium-Depleted Human C-Reactive Protein
Amyloid related serum protein

vesikly kmenových buněk

BSA

DIGESCE

trypsin   Glu-C   Asp-N   thermolysin

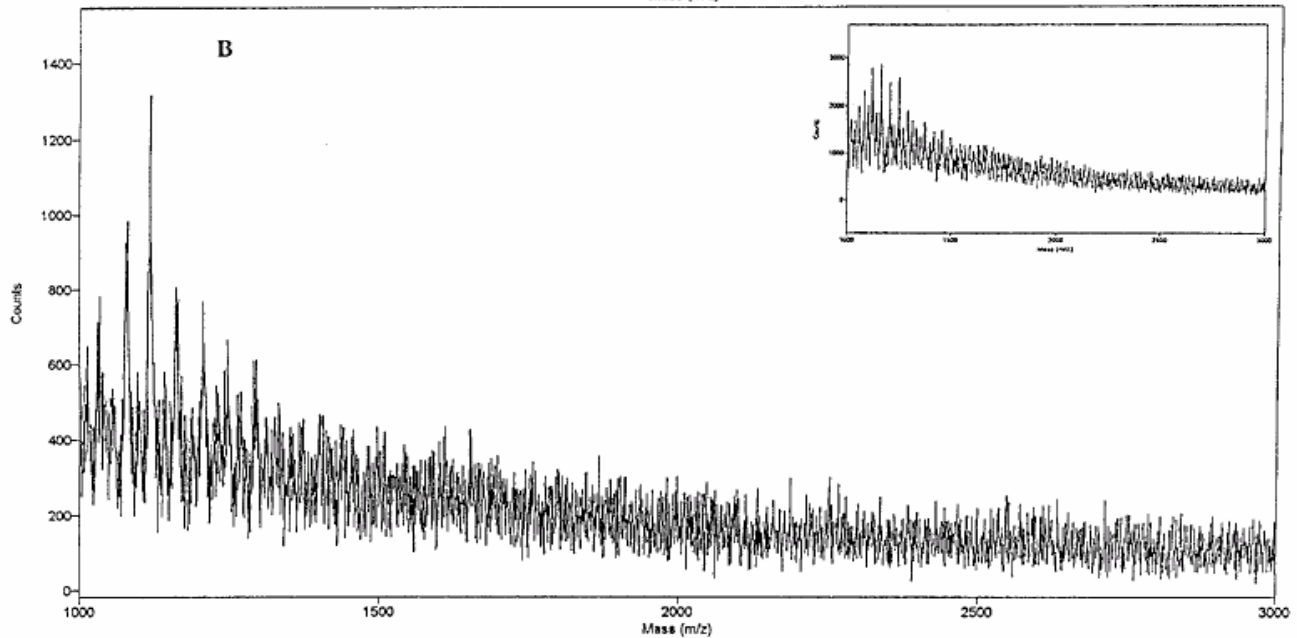
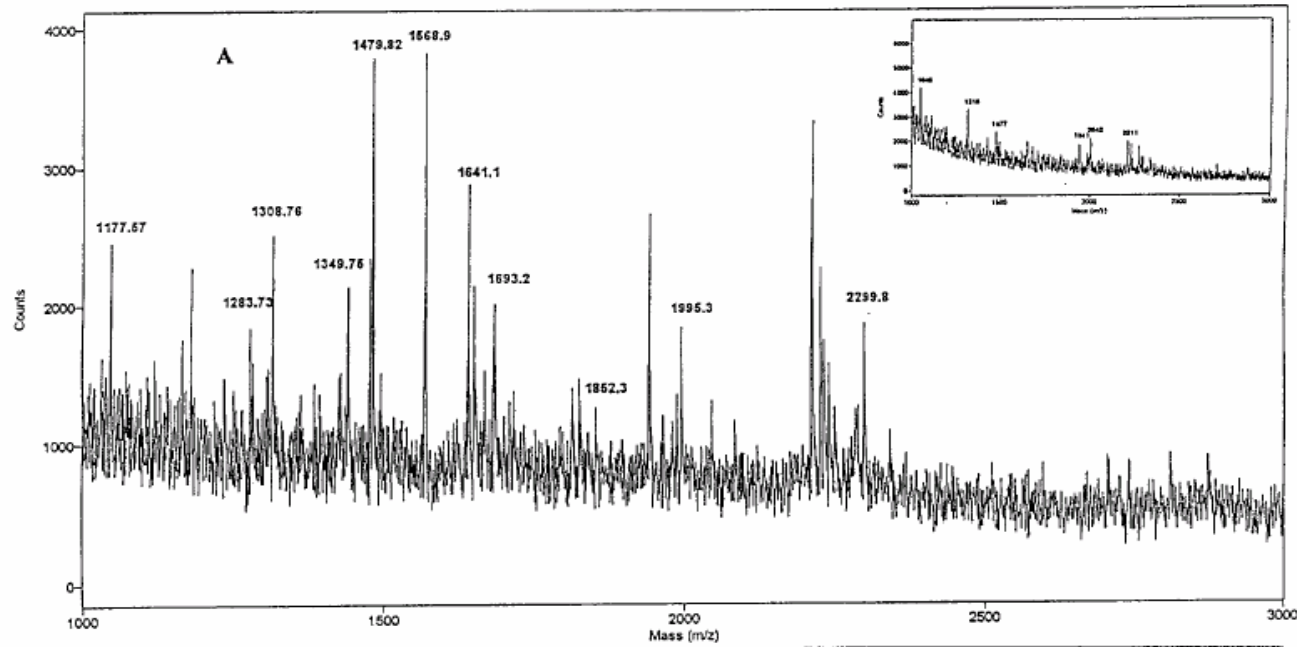

MAVEPFRRPITRPHASIEVDTSGTGGGSAGSSEKVF
CLIGQAEGGEPNTVYELRNYAQAKRLFRSGELLD
AIELAWGSPNYTAGRILAMRIEDAKPASAEIGGL
KITSKIYGNVANNIQVBLEKNTLSDSLRLRVIFQD
DRFNEVDNIGNIFTIKYKGEEANATFSVEHDEET
QKASRLVLKVGDEVKSYDLTGGAYDYTNAIITD
INQLPDFEAKLSPFGDKNLESSKLDKIENANIKDK
AVYVKA VFGDLEKQTAYNGIVSFEQLNAEGEVPS
NVEVEAGEESATVTATSPIKTIEPFELTKLKGSTN
GEPPATWADKLDKFAHEGGYYIVPLSSKQSVHAE
VASFVKERSDAGEPMRAIVGGGFNESKEQLFGRQ
ASLSNPRVSLVANSGETFVMDDGRKNHVPAYMVA
VALGGLASGLEIGESITFKPLRVSSLDQIYESIDLDE
LNENGIISIEFVRNRTNTFFRIVDDVTTFNDKSDPV
KAEMAVGEANDFLVSELKVQLEDQFIGTRTINTS
ASIIKDFIQSYLGRKKRDNEIQDFPAEDVQVIVEGN
EARISMTVYPIRSFKKISVSLVYKQQTLLQA

- IN-GEL
- IN-SOLUTION

MS

DIGEST

BSA

v gelu

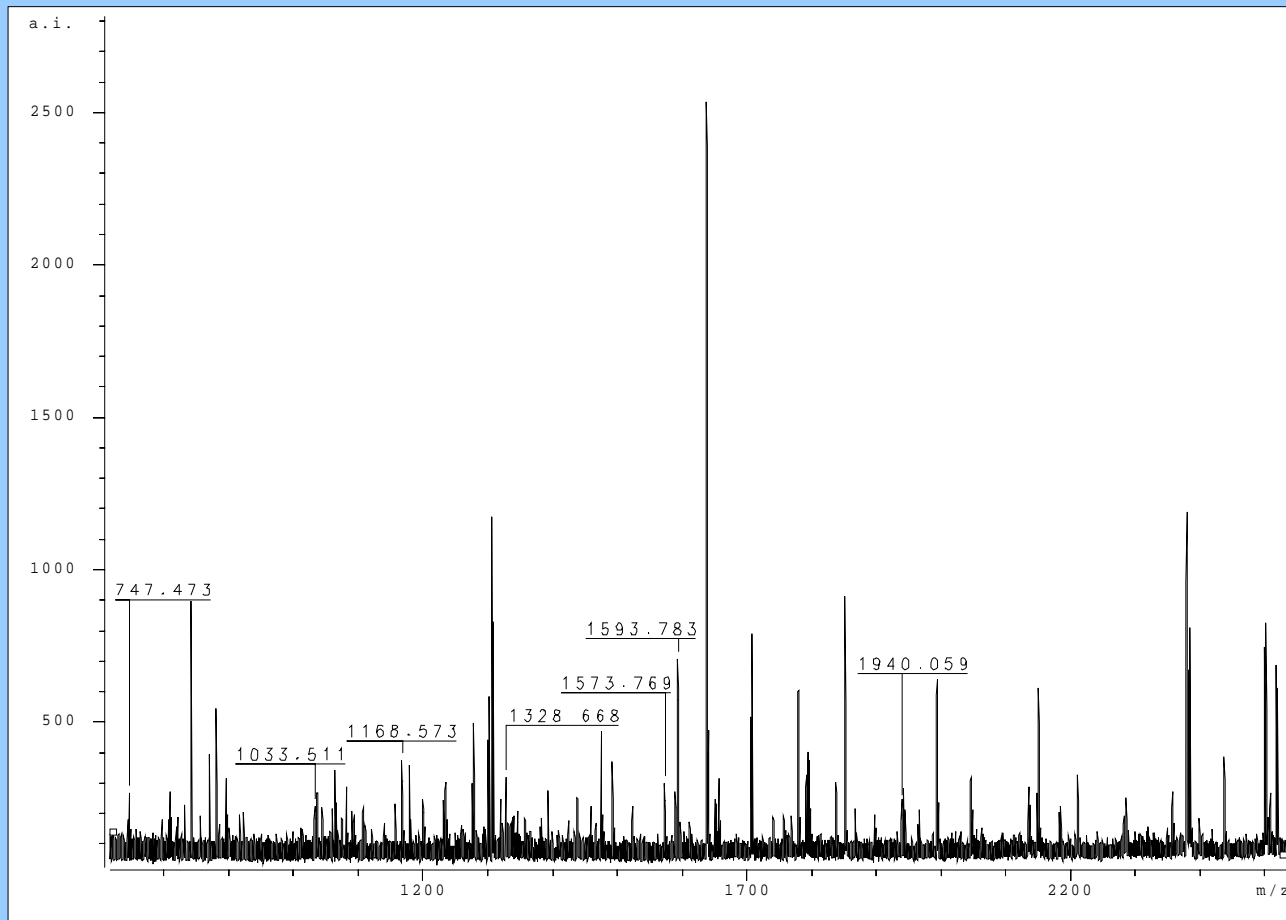
kompatibilní stříbro

odbarvený gel

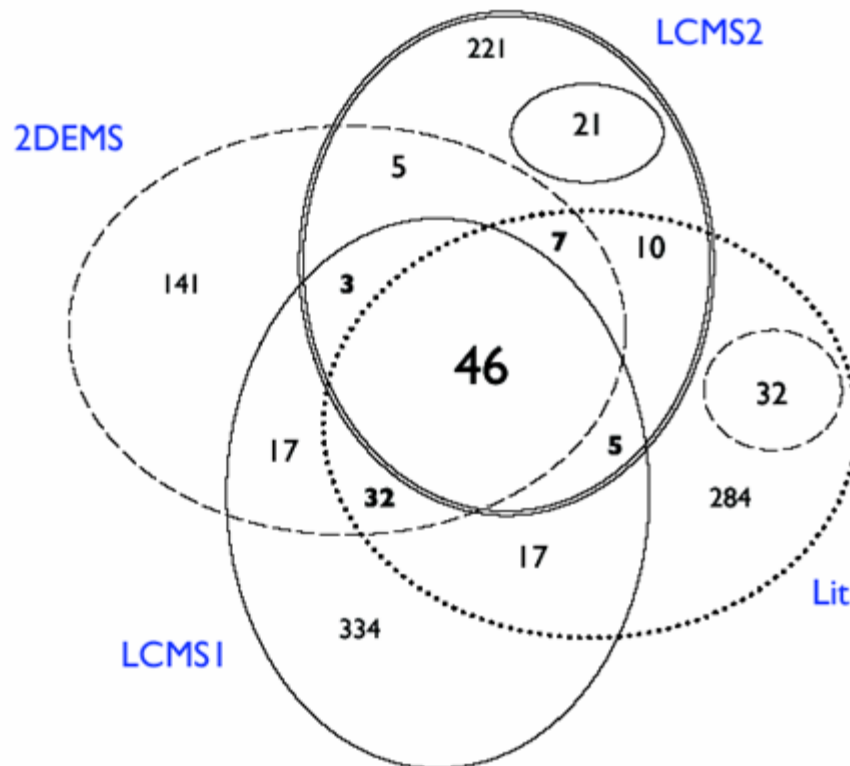
gel bez odbarvení

KERATINY !!! Potlačení ionizace

alpha-1-antitrypsin, antitrypsin   Score 83
potvrzeno na MALDI-TOF/TOF MS   Score 239
Neoznačené píky: keratiny nebo autolýza trypsinu

Different Platforms See Different Plasma Proteomes: Small Overlap of Four Plasma Proteome Datasets (Number of NR proteins)

- 46 proteins in all four lists
- 195 proteins in 2 or more lists
- 1175 NR proteins total

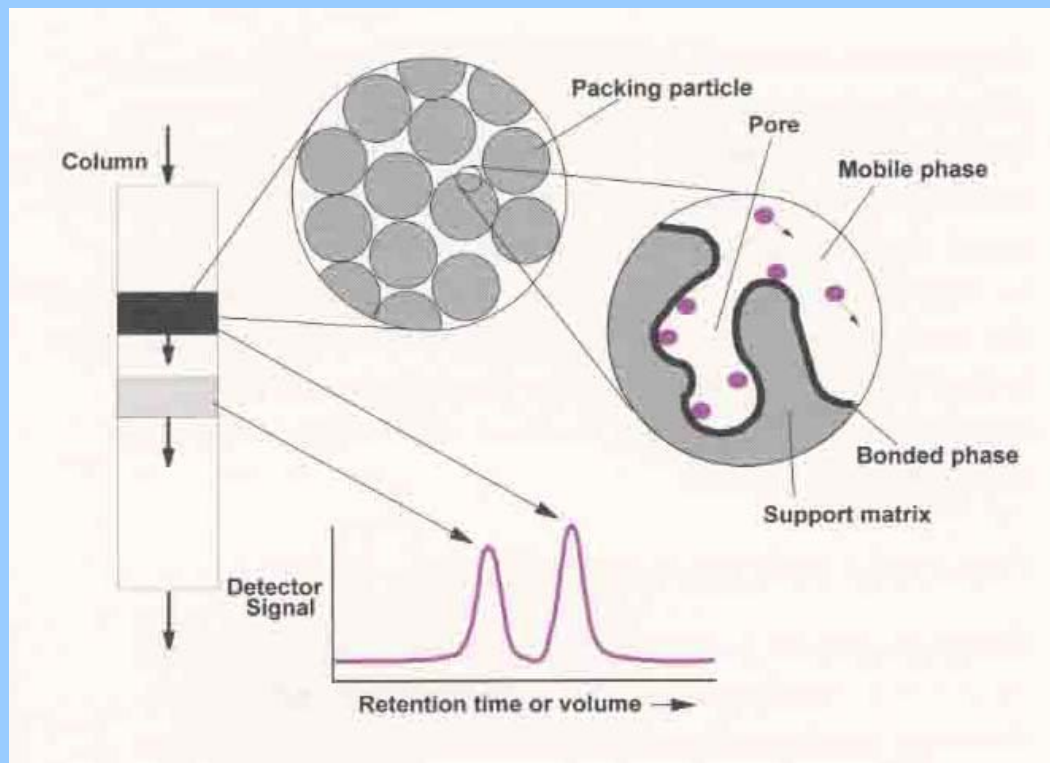
ALTERNATIVA 2D GE

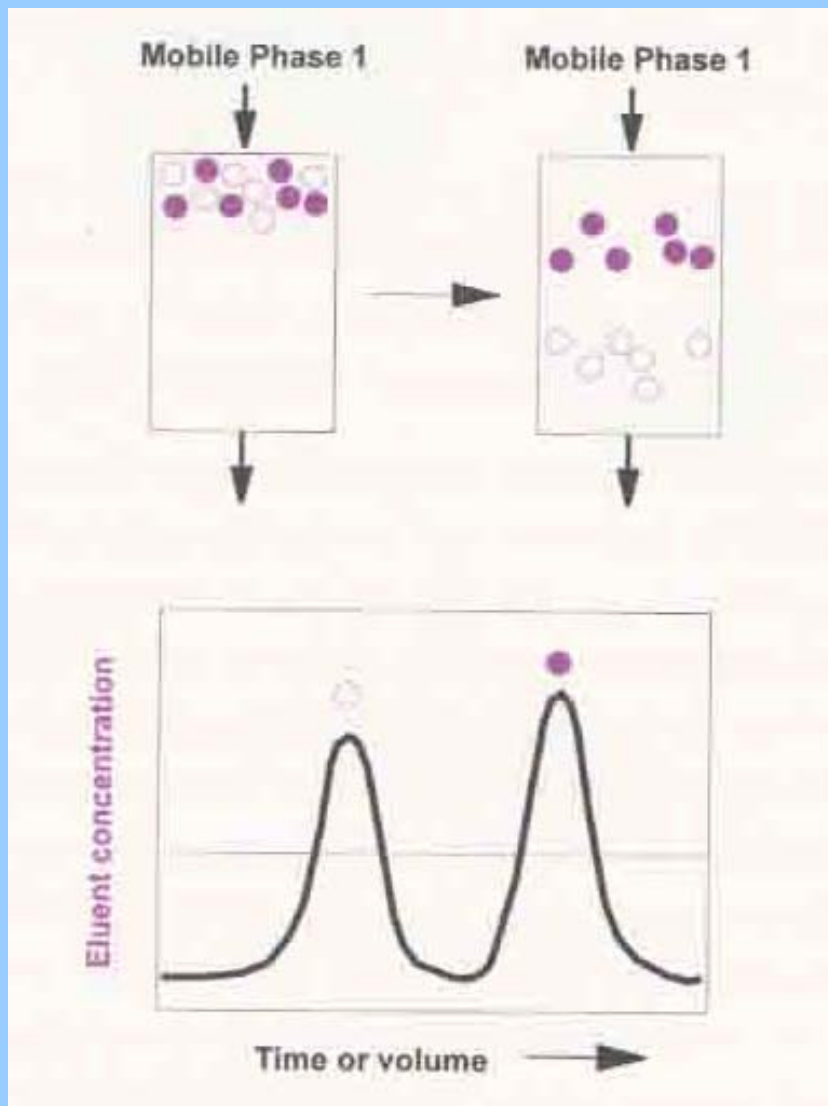
II. MULTIDIMENZIONÁLNÍ CHROMATOGRRAFIE

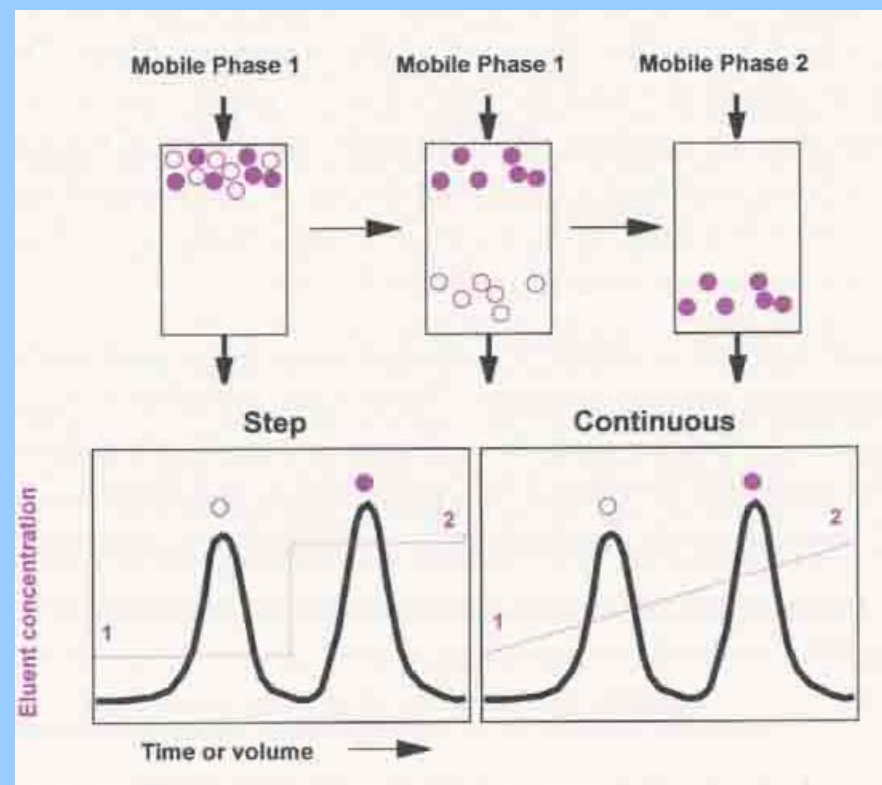
PROTEINY A PEPTIDY PRINCIPY SEPARACE KAPALINOVOU CHROMATOGRAFIÍ

Isokratická eluce

Gradientová eluce

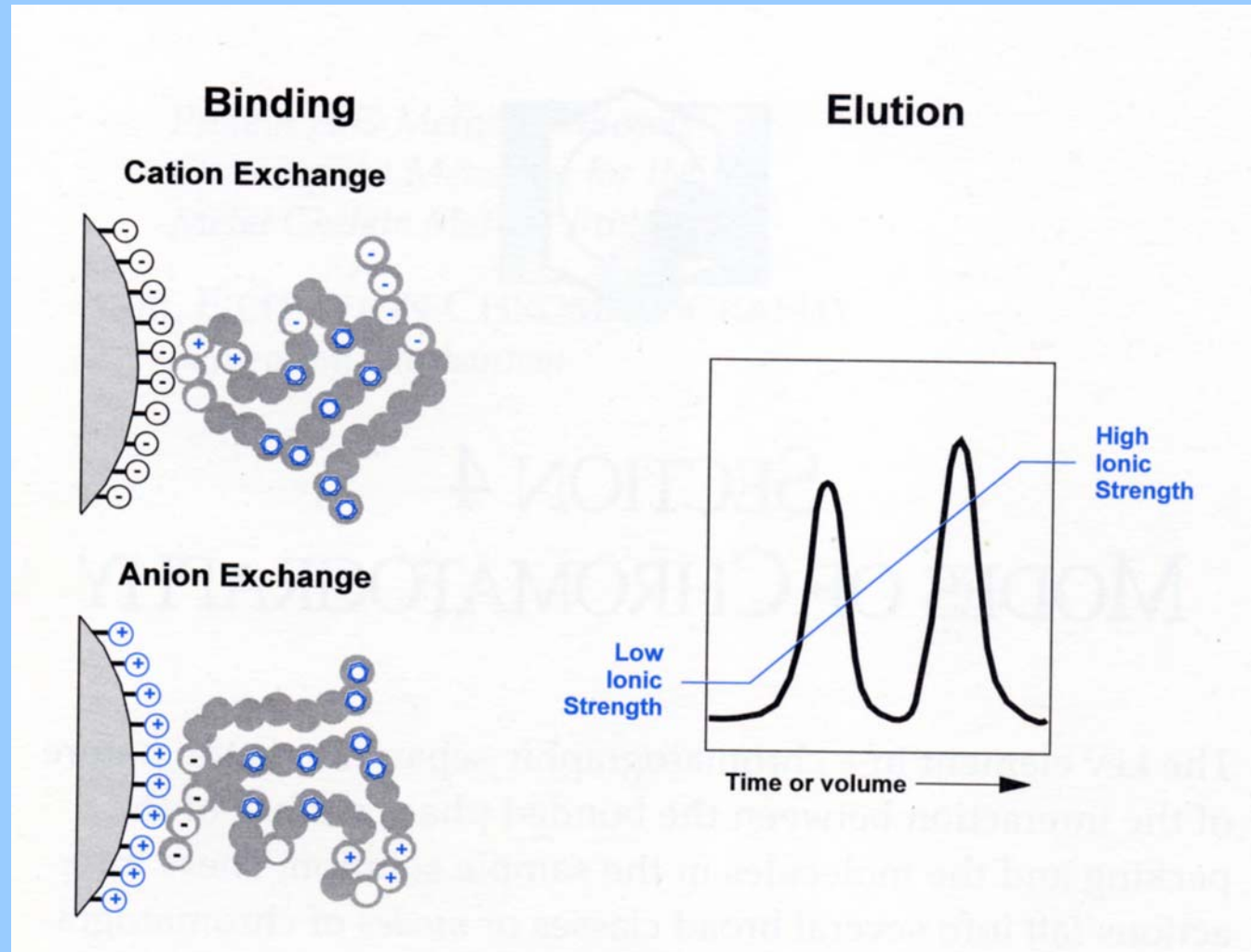
TYPY LC SEPARACE

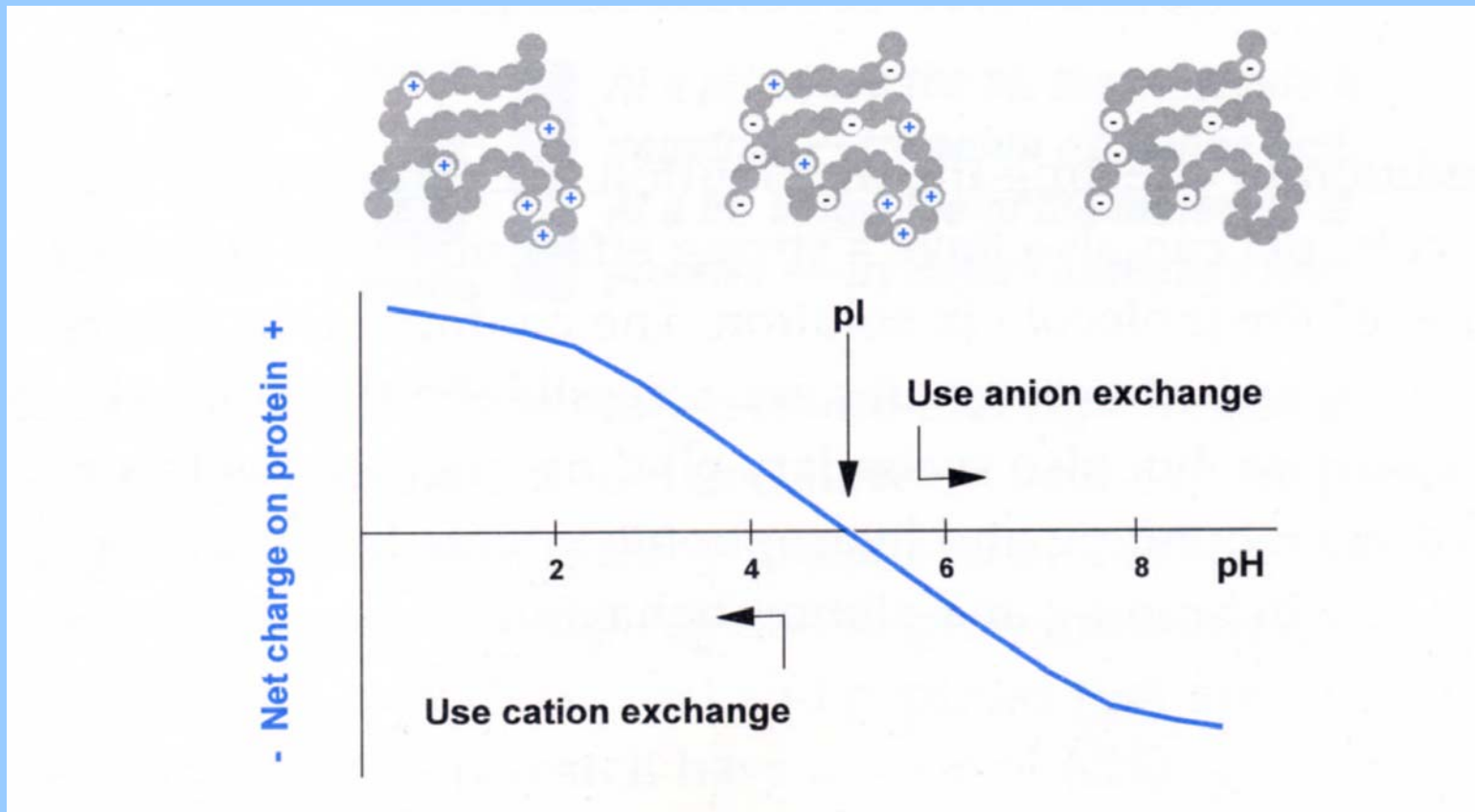
CO ROZHODUJE KOLONA

▪ náboj	ionex
▪ hydrofobicita	reverzní fáze
▪ biospecifická afinita	afinitní
▪ velikost molekuly	gelová

IONEXOVÁ CHROMATOGRAFIE

Isoelektrický bod

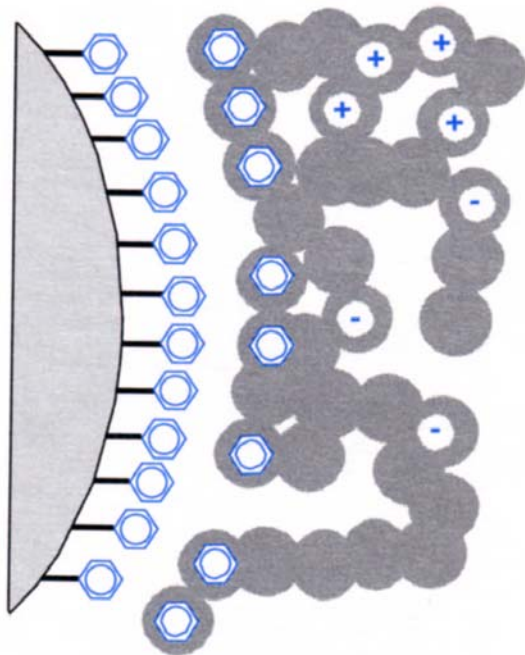

RP CHROMATOGRAFIE

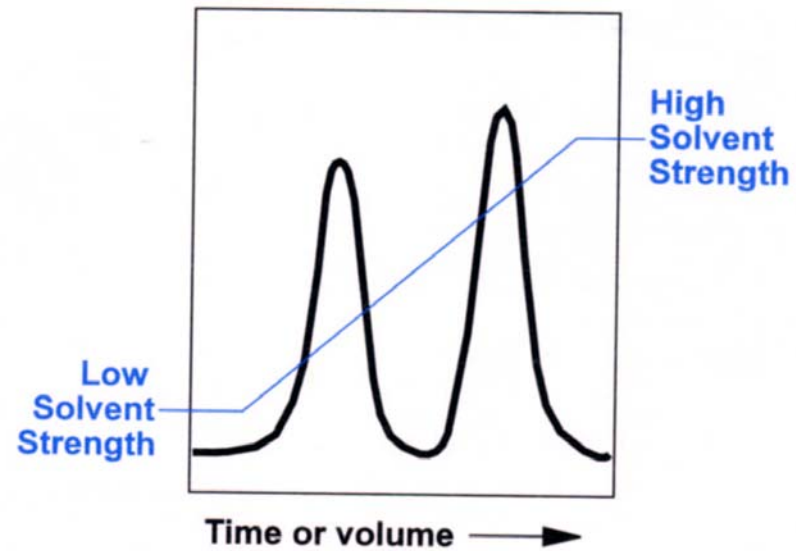
reversed-phase chromatography

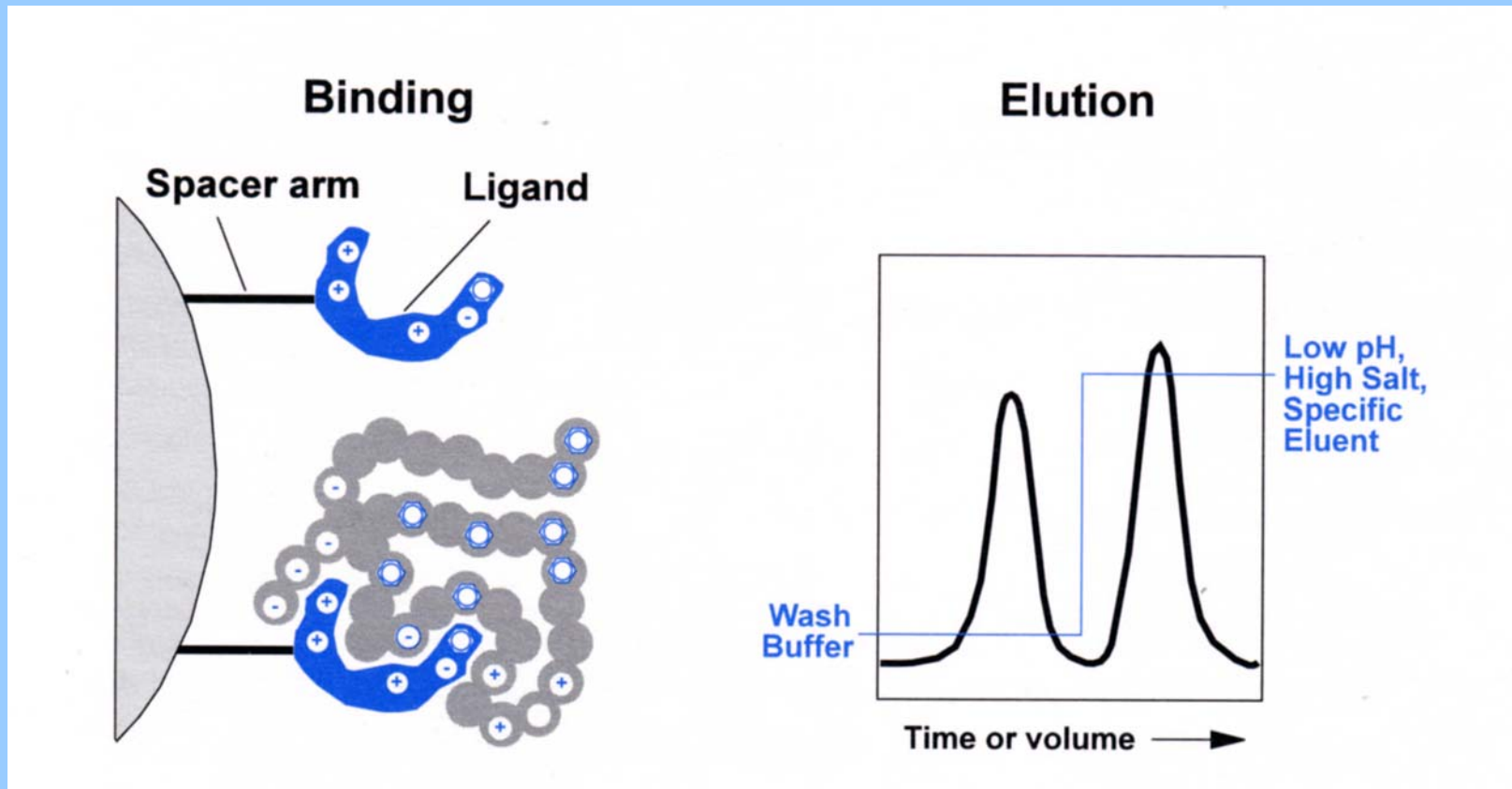
Binding

Elution

AFINITNÍ CHROMATOGRRAFIE

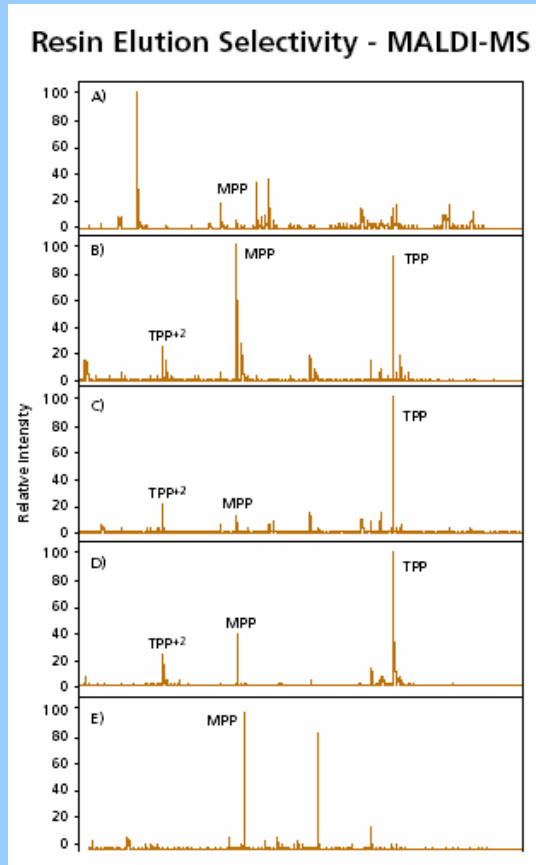

IMAC

Immobilized Metal Affinity Chromatography

PHOS Select Iron Affinity gel

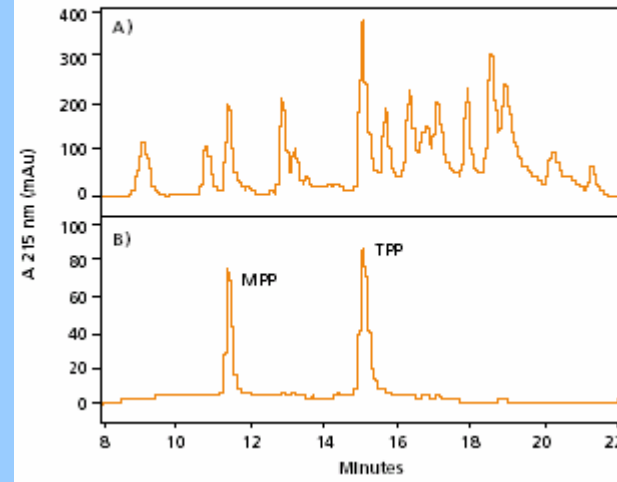
Surový

Po aplikaci

Kasein tryptic digest

Resin Enrichment - HPLC

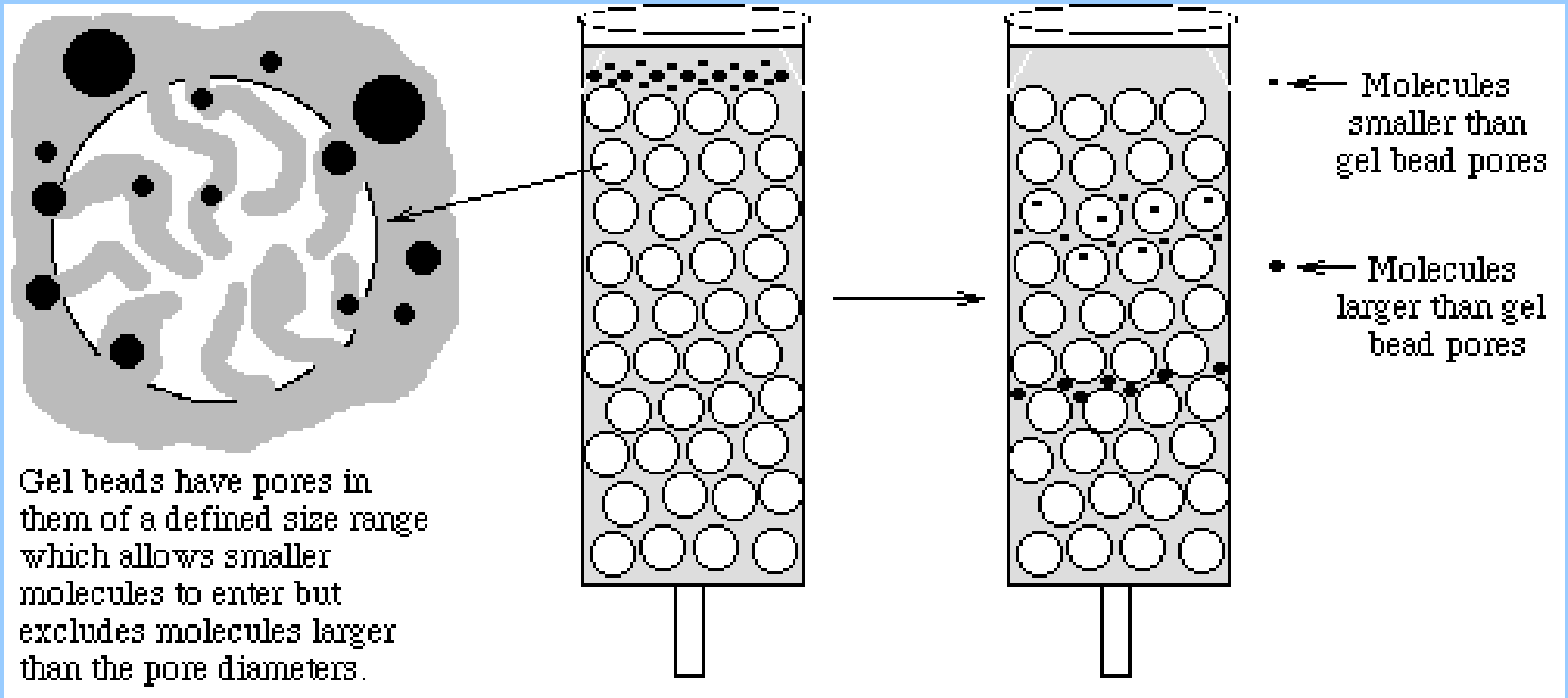
Surový

Po aplikaci

Kasein

GELOVÁ CHROMATOGRAFIE

KAPALINOVÁ CHROMATOGRAFIE

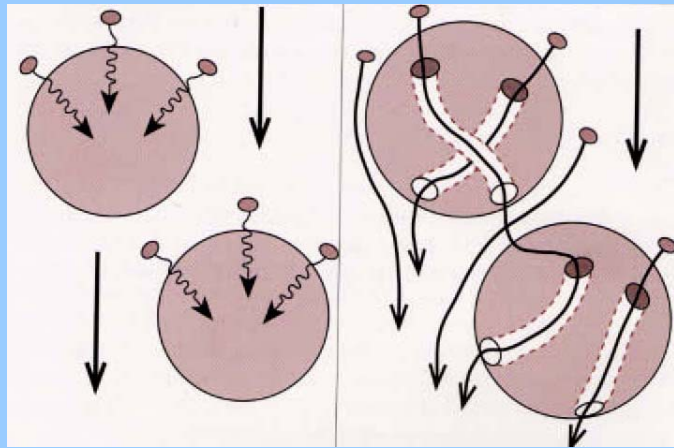

→ HPLC

→ LC

→ PERFÚZNÍ

POROS

klasický sorbent

POROS

- RP
- SAX
- WAX
- SCX
- WCX
- HIC

Activated Affinity

Affinity

Application-Specific RP

Choose the POROS Chemistry

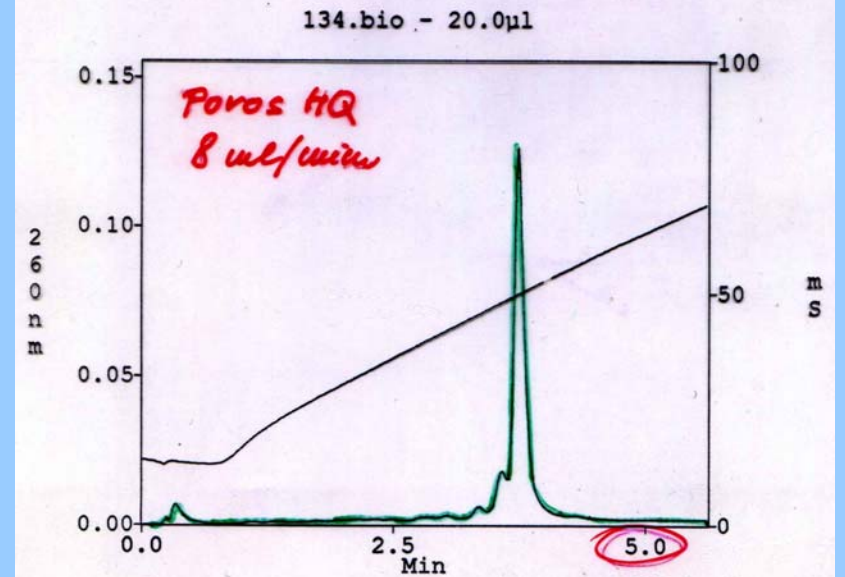
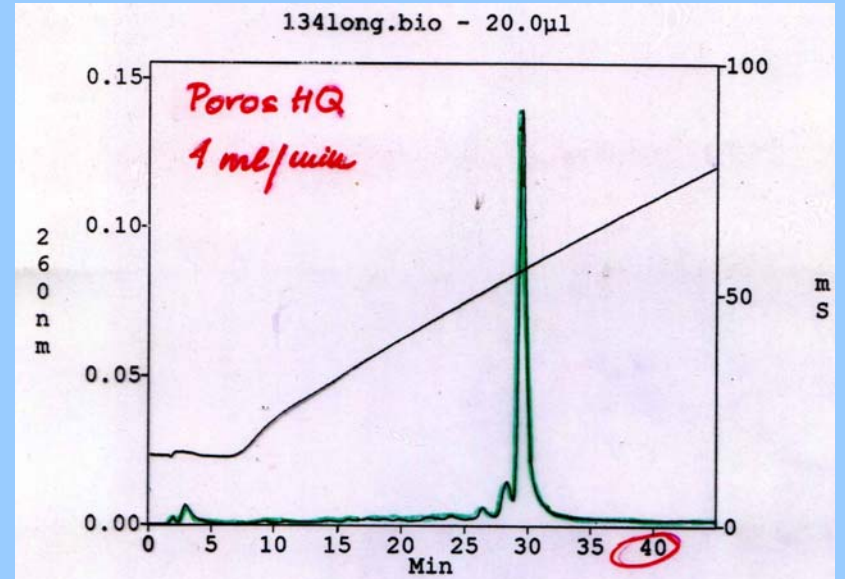
Once you've selected a particular mode of chromatography, you will have a range of POROS surface chemistries, resulting from differences in functional group and/or functional group density. While it may be advantageous to explore alternatives. With the range of POROS chemistries and their dynamic capacities, it becomes a powerful new variable to exploit when optimizing your separation.

	PRODUCT	FUNCTIONAL GROUP	FUNCTIONAL GROUP DENSITY	DYNAMIC CAPACITY*	
REVERSED-PHASE CHROMATOGRAPHY					
	R1	Base Poly(styrene-divinyl benzene)	Low phase ratio, providing low retentivity	5 mg/mL	Fo R1
	R2	Base Poly(styrene-divinyl benzene)	High phase ratio, providing higher binding strength and retentivity	10 mg/mL	Ge of
ION-EXCHANGE CHROMATOGRAPHY					
STRONG ANION EXCHANGERS	HQ	Quaternized polyethyleneimine	High	55 mg/mL	Fo th
	QE	Quaternized polyethyleneimine	Medium	30 mg/mL	Al
WEAK ANION EXCHANGERS	DEAE	Diethylaminoethyl	Medium	55 mg/mL	Ar
	PI	Polyethyleneimine	Medium	45 mg/mL	Ar
STRONG CATION EXCHANGERS	HS	Sulphopropyl	High	75 mg/mL (POROS 50 60 mg/mL)	Fo bl
	SP	Sulphopropyl	Medium	45 mg/mL	Al
	S	Sulphoethyl	Low	10 mg/mL	Sg bl
WEAK CATION EXCHANGERS	CM	Carboxymethyl	High	70 mg/mL	Co
HYDROPHOBIC INTERACTION CHROMATOGRAPHY					
	HP2	High density phenyl	High	12 mg/mL	Fo pc
	PE	Phenyl ether	Medium	8 mg/mL	Ge m
	ET	Ethyl ether	Medium	4 mg/mL	Pe 50
ACTIVATED AFFINITY CHROMATOGRAPHY					
FOR ACTIVATION	OH	Hydroxyl			Al di
	AL	Aldehyde			Co
PRE-ACTIVATED	EP	Epoxide			Co hy
	NH	Primary amine			Fo wt
	HY	Hydrazide			Fo m
AFFINITY CHROMATOGRAPHY					
	A	Recombinant Protein A		30 mg/mL	De co R1
	G	Recombinant Protein G		15 mg/mL	Fo Br
	HE	Heparin		15 mg/mL	Fo ic
	MC	Imido-diacetate		15 mg/mL	Be co
APPLICATION-SPECIFIC REVERSED-PHASE MEDIA					
	Oligo R3	Poly(styrene-divinyl benzene)	Very high phase ratio	30 mg/mL	Sg pl pr
	PepMap C18	Silica C18, end-capped	7% carbon loading		Pe ap

*Test protein

BioCAD 700E

Kolona může vypadat různě . . .

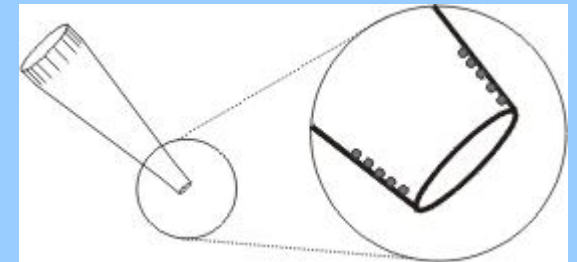
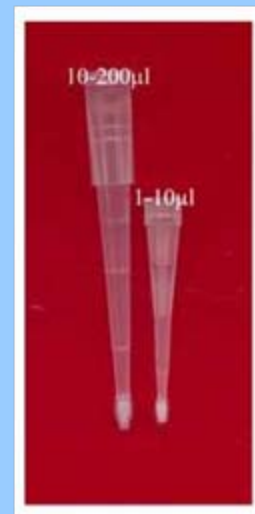

Glygen

TopTip

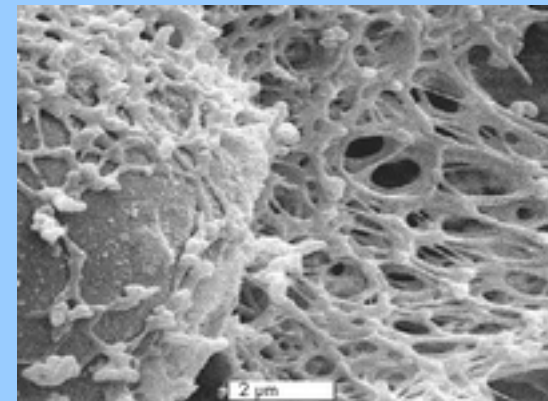

NuTip

Zip Tip
Millipore

C18
C4
MC
SCX

MULTIDIMENZIONÁLNÍ CHROMATOGRAFIE

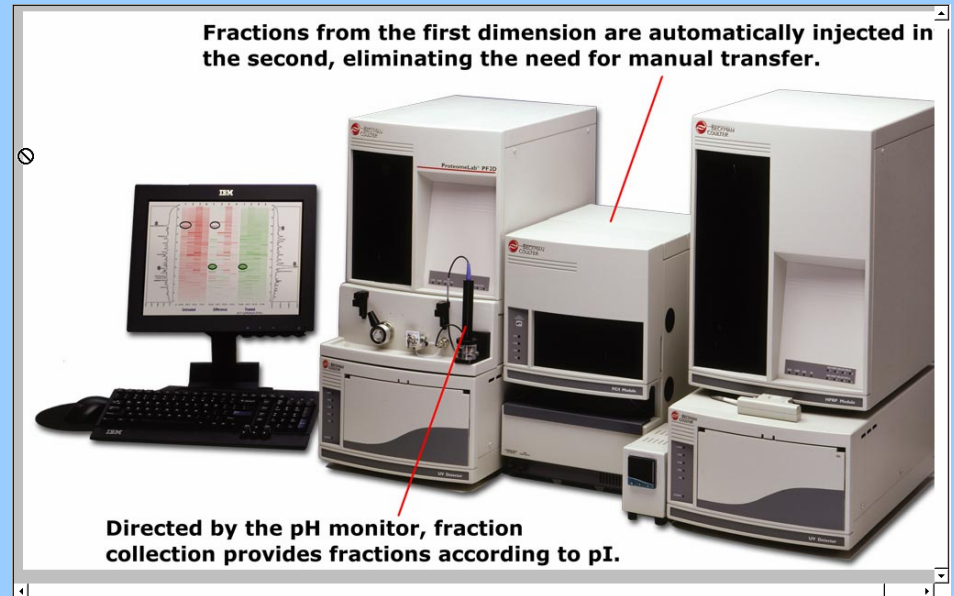
kombinace odlišných fyzikálních a chemických separačních principů

- diskontinuální
- kontinuální
- dvoufázová kolona

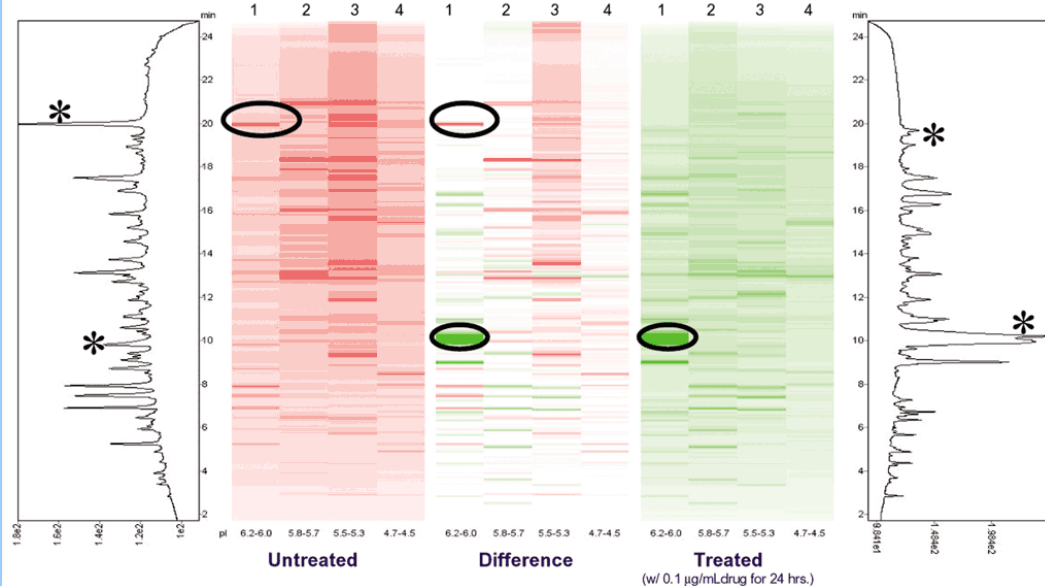

ProteomeLab PF 2D

- chromatofokusace
- RP

Partial pI/UV map of colon cancer cell line before and after treatment

MULTIDIMENZIONÁLNÍ CHROMATOGRRAFIE

PRO

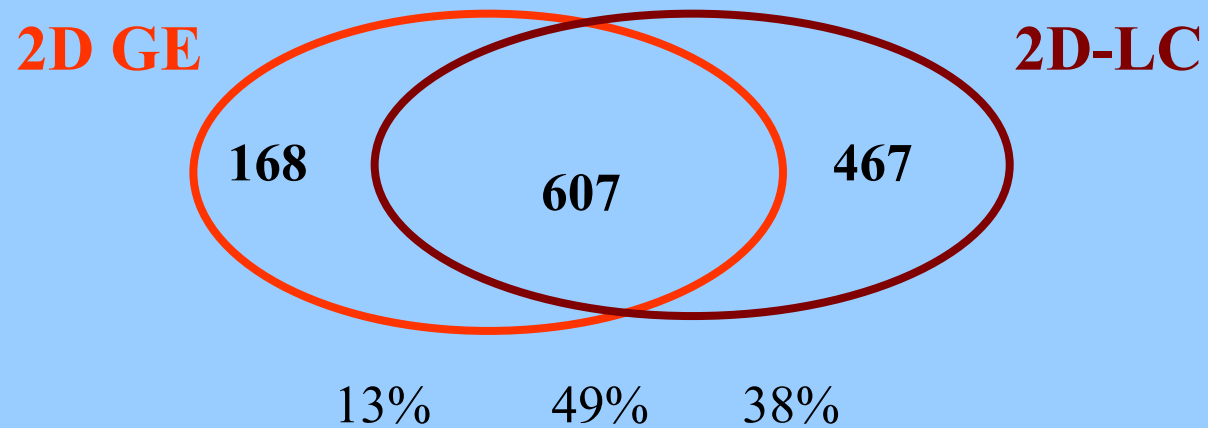
- velké objemy vzorku
- možnost koncentrace na koloně
- membránové proteiny, basické proteiny
- není nutno barvit
- peptidy – přímé napojení na MS
- automatizace

PROTI

- vizuální aspekty ztraceny: pI a Mr
- LC je sériová analýza
- GE může běžet současně pro více vzorků

KOMPLEMENTARITA METOD

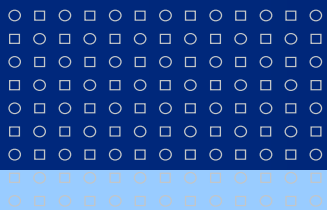

LITERATURA

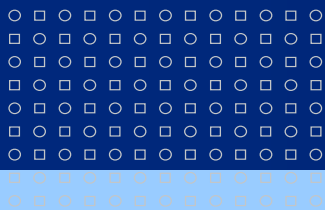

- R.M. Twyman: Principles of Proteomics
- R.Westermeier, T.Naven: Proteomics in Practice
- A.J.Link: 2D Proteome Analysis Protocols
- T.Rabilloud: Proteome Research: Two-dimensional Gel Electrophoresis and Identification Methods
- Busy Researcher's Guide to Biomolecule Chromatography
- Current Protocols in Protein Science

G I G O

G I G O

GARBAGE IN - GARBAGE OUT

III. CENTRÁLNÍ LABORATOŘ

CENTRÁLNÍ LABORATOŘ

- přístup k pokročilým technologiím na bázi sdílené instrumentace a její kvalifikované obsluhy
  - proteomické techniky
  - genomické techniky
- výuka - přednášky a praktické kurzy
- členství v **Association of Biomolecular Resource Facilities**

TECHNIKY V CENTRÁLNÍ LABORATOŘI

- sekvenování a fragmentační analýza DNA
- syntéza a purifikace oligonukleotidů

- kapalinová chromatografie
- gelová elektroforéza
- analýza obrazu
- digesce proteinů
- hmotnostní spektrometrie

- minisklad reagensů pro molekulární biologii

http://www.sci.muni.cz/FGP

Oddělení funkční genomiky a proteomiky

Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta
Brno, Česká republika

ABVMK

CL

LMFR

Vyhledávání

OK

OFGP

- O NÁS
- VÝZKUM
- VÝUKA
- PUBLIKACE
- SPOLUPRÁCE
- NOVINKY
- VOLNÁ MÍSTA

SLUŽBY

- proteomické techniky
- genomické techniky
- syntéza oligonukleotidů
- minisklad
- další

○ TECHNICKÉ ZÁZEMÍ

○ ODKAZY

○ KONTAKTY

SLUŽBY

Proteomické techniky
Genomické techniky
Syntéza oligonukleotidů
Minisklad pro molekulární biologii

PROTEOMICKÉ TECHNIKY

Jednorozměrná a dvojrozměrná multigelová elektroforéza (Bio-Rad)
Kapalinové chromatografy Ultimate (Dionex-LC Packings)
Hmotnostní spektrometry Reflex IV a Esquire 2000 (Bruker)
Nabízíme všechny kroky nutné ke zpracování vzorku - od izolace proteinů až po jejich charakterizaci a bioinformatické zpracování dat. Provádíme solubilizaci vzorku, depleci abundančních proteinů, prefrakcionaci, isoelektrickou fokusaci na imobilizovaných gradientech pH, separaci polyakrylamidovou gelovou elektroforézou (1-DE, 2-DE), barvení po separaci v gelu, image analýzu, dále pak frakcionaci a separaci kapalinovou chromatografií, proteinovou digesci (in-gel nebo in-solution) a MS analýzu (MALDI-TOF MS a LCMSMS).

Kontaktní osoby

<u>Hana Konečná, RNDr.</u>	54949 5050	hanak@sci.muni.cz
	54949 1465	
<u>Zbyněk Zdráhal RNDr., Dr.</u>	54949 1466	zdrahal@sci.muni.cz
	54949 8258	

Objednávkový formulář
Ceník elektroforetických separací
Ceník MS analýz

DNA SEKVENOVÁNÍ A FRAGMENTAČNÍ ANALÝZA

Genetický analyzátor DNA ABI PRISM 310, Perkin Elmer
Automatické stanovení sekvence nukleotidů DNA metodou kapilární elektroforézy s laserovým detektorem. Z jednoho stanovení je obvykle čitelných 450 - 600 bází. Výkonnost přístroje: až 4 500 bází/den. Další aplikací je stanovení délek fragmentů DNA, které je základem řady molekulárně-genetických analýz při charakterizaci genomových lokusů nově izolovaných genů, charakterizaci mutací a určování příbuzenských vztahů mezi jedinci. Kapacita až 825 genotypů denně.

Přečtěte si, prosím, **pravidla služby sekvenování**.

Kontaktní osoba

<u>Eva Paděřová MSc.</u>	54949 6341	paderova@sci.muni.cz
	54949 2517	

Objednávkový formulář pro sekvenaci DNA.